

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hozdva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vizsgálatára nem állalkozik. Előfizetők és hirdetőink számára a kiadói hivatalhoz intézendők.

FELTÁMAD AZ ÉLET.

Vándormadarak húznak haza, messze idegen világból!

Benépesül a határ régi lakóival!

Nagy köröket ír le a gólya, kémleli a határt, s mikor megismeri a régi kémény füstös koronáját, a tavalyi fészket, mint a villám csap le reá s szinte szakadásig kelepel — harsogja himnuszát a feltalált fészkekről.

Gödörket ver a veréb a szalma fedélbe, ez lesz a lakása s ereszek alatt pár csipetnyi sárból, szalmaszálból kitatarozza fészket a fecskemadár. Még a barázda is megélnékül, apró billegények s a föld hűsége, kedves kis szürke parasztja — fészket ver a rögök között a pacsirta.

Minden elszállt madár hazajön fészkére, a földre, a kémény ormára, a szalmafedélre, az eresz alá, csak a pitar ajtón nem kopogtat senki, csak az emberek fészke marad üres — üres és hideg.

Négy év óta csak ősz van, tavaszunk nincs. Folyton csak ősz, mely üressé teszi a fészket, mindig üresebbé. Először elszálltak az apák, aztán a fiúk, aztán a kis sárga száju, a fészkek melegére annyira rászoruló unokák is, el nem jobb hazába, hanem a halál meze-

jére — Istenem, négy éve tart a nagy halottak napja.

Nincs más vigasztalásunk, mint a sirkereszt felirata „A boldog feltámadás reménye alatt.” Ott pihennek az elárvult fészkek lakói százan — ezren — számuk mint a tenger fővénye, akik nem jönnek vissza soha!

Micsoda aratás lesz ilyen szent vetésből, micsoda feltámadás ennyi temetőből?!

Fel kell támadnia az annyit ostromozott, kigunyolt, megfeszített Krisztusi hitnek!

Négy év óta az egész világ összes Góliátjai támadnak reánk páncéllal és karddal, mi pedig törpe, szegényes minoritásunkban, csak az élő Isten szent nevében bizva, állunk a csatamezőkön. És az Isten egyedül több szövetségeseink mellettünk, mint az egész világ szövetségese ellenünk. Ezt a tanulságot nem szabad elfelejteni, ebből le kell aratni az igazságot „ha Isten velünk — ki ellenünk”? Meg kell tanulnunk ebből a nagy szigorlatból, hogy csakis olyan kérdésekre kellett megfelelnünk, amelyek guny tárgyaivá voltak téve közöttünk eddig. Van-e bennünk hazafiság az önfeláldozásig — van-e ben-

nünk hit, mikor a hideg megfontolás kétségbe esik, van-e bennünk altruizmus, hogy életünket adjuk azokért, akiket szeretünk, szóval van-e bennünk keresztény erkölcs?

Volt még Istennek hála s él a nép, áll a szent haza.

Fel kell támadni a magyarság megbecsülésének!

Zsinóros hazafiságnak, nemzeti színű frázisnak mondották a mi ragaszkodásunkat a földhöz, mely atyáink porával megszentelve ringatta bölcsőnket. Nagy őseinket kulturbestiáknak köpködték le, történelmi osztályunkat rothadt intelligenciának, melyet életre valóbb fajnak kell leváltani s szinte tajtékot turva dicsőítettek minden közmopolita vagy nemzetiségi mozgalmat.

Nos — a nemzetiségekről ne beszéljünk, hiszen hallgatnak azok a sok ezer magyar fiúk, kik holttesteikkel tömték el a rést, melyet a front árulói nyitottak az ellenség előtt. Hallgassunk a közmopolita apostolokról is, akik Stockholmban kimerítették szívár lelküket a magyarság leszólásában s itthon a nyavalygó pacifizmusban. Csakugyan a hadak útján rothad a régi magyar intelligencia leölt tömege s itthon levált-

TORONYZENE.

Harsányi Lajos legujabb verseskötete.

A Grál-serleg köré.

A szent vér lángol az aranykehelyben.
 Testvéreim, köréje közel lépünk.
 A tüzes szőlő, lelkek bora: Krisztus,
 Vele itassuk tikkadt, szomjas éltünk.

Ének szívünkben új dalok erői,
 De csak nagy néha zeng fel egy-egy ének.
 Elnyomják szétszórt, félénk gyenge hangunk
 Örült szavu, káromkodó legények.

Közel ide a szent Grál asztalához!
 Tüzes ének szólaljon együtt-zengve,
 Mely harsog, mint a világ orgonája
 S villám gyanánt cikáz az emberekre.

Dalunk az Isten, lélek és az élet,
 A múlt, jövő, a drága föld s a jószág
 S a szent egek, mik csillagzaporukat
 Hús esteken reánk ragyogva szórják.

A Grál-lovagok kora eljön újra.
 Az ifju nemzedék rivalgó ajkkal
 Gyül a szentelt kehely köré . . . A dombon
 Borpalástban jó félénk a hajnal.

Mit szólsz akkor?

Majd felragyog hét kandeláber
 S te sikongatsz a szigetén,

Meglőtt vadként rohansz előre:
 Nem segít rajtad senki, dőre!
 Mindenki rossz lesz, idegen.

Akkor roppant égi fáklyák
 Tüzes szemként reád merednek.
 S te nem futhatsz előlük messze,
 Menekvés — jaj — nem lesz semerre,
 A tűz-szemek reád merednek.

Beragyognak nyitott ajtódon,
 Bevilágítanak szivedbe
 S kitűnnek — jaj — a régi titkok:
 A vágyak, bűnök, rémült szitkok:
 S te ottan állasz dermedezve!

Mit szólsz akkor? Ne szólj majd semmit!
 Tedd ezt: szegény szemed lezárod,
 Előveszed kis arany gyertyád,
 Első áldozó sárga gyertyád
 S itéleted csendben, úgy várod!

Minálunk minden elfogy.

A skárlát-szin magyar pusztáról
 Lassin-lassan fogy a kenyér.
 A nap lángolva ég felette,
 De már mit sem ér.

Nálunk lassan mind kiürülnek
 A nagy arany-gyomru bányák
 Kincseit vigan elviszik mások,
 De nálunk azt se bánják.

Nálunk a nagy erdők ledűnek,
 Elpusztul a madár-nép.
 Hol megpihenénk szikkadt nyáron,
 Nem vár ránk hús árnyék.

Nálunk csak az kell, hogy színültig
 Tele legyenek a vályuk.
 Kik velünk egy asztalról esznek,
 Még azokat is utáljuk.

Nálunk csak cifra rongy kapós,
 Romlik életünk íze, sója.
 Egyre fakul a nagy idők
 Harcos, máriás lobogója.

Nálunk minden tűz lelohad,
 Minálunk a szívek füresek.
 Meghálnak az örök, nagy eszmék
 És ujak nem születnek.

S a szürke rém: a közöny ellen
 Ha minden össze nem fogunk,
 A Tisza mellől egyszercsak majd
 Mi magyarok is — elfogyunk!
 (1913.)

Harsányi Lajos legfrissebb verses kötetéből jegyeztük ide ezt a három pompás költeményt.

A magyar irodalom legújabb korszakában a keresztény szellemű irodalom mindig jobban kibontakozik és mindig nagyobb tért foglal

Ják új, életmes emberek, akik nem halni a hazért, de élni tudtak a hazából.

Minden emberre, fajra, eszmére ráütötte a fémjelzést a négy éves Istenítélet, tizenhárom próbás lett a magyar szív, fel kell támadni a magyarság megbecsülésének.

Ezt a fényt látom én kigyulni a hősök sirja felett, nem mint ellobbanó lidérc fényt, hanem mint a feltámadás örök világosságát, a *dicső keresztény Magyarországot*.

* * *

Hosszu sorban jönnek vándor magyarok, nem délről, messze hideg keletről. Kopottak-fáradtak, rongyosak, de mindenik mindene egy kis fészeknek. Magyar foglyok jönnek messze Napkeletről ezres csoportokban. Vezesse őket a betlehemi csillag s találják meg fényénél ne csak négy év óta üres, őket váró fészket — de a feltámadott Krisztus ünnepében, a feltámadott dicső keresztény Magyarországot is.

P-y.

TAVASZI FAGYOK.

Mostanában erre mifelénk a tavaszban nagy hidegek járnak. Pusztító tavaszi fagyok, melyek virágtól duzzadó fákat, csirázó mezei életet tarolnak le, hogy gyümölcstelen, kopár ágak, kalásztalan vetések rémitgessék a sokat nélkülözőket.

És tavaszi fagyok szele jár az emberek között is. Nem elég, hogy nap-nap után temetjük, siratjuk az ifju hősi halottakat; nap-nap után látnunk kell azt is, hogyan lepi meg testi és lelki betegség viruló ifjuságunkat, hogy szedi a tüdővész ifju áldozatait, hogyan hogyan visz a háborus élet halálhozó baci-lusokat az ifju lelkekbe, melyek megemészti

a munkás, hasznos életet biztosító tündérvilágot, bizó lelkesedést, izzó munkaerőt

Pedig a ma szenvedése közt csak az ifjuságunkba vetett remény vigasztalhat, a remény, hogy vihar csilapodtán a béke nagy munkája nem egy testileg-lelkileg gyenge, csenevész, ingatag jeliemű nemzedék kezébe kerül; hanem egy acélkaru, gyémántjellemű, aranyzivü, munkabíró nemzedék vállára száll. De nem meddő-e az a reménység, ha tavaszi fagyok érik a nemzet virágát s gyümölcstelen nyár réme fenyeget?

Bizony fájdalmas érzés sirok között, csonka és béna katonák között járni a háborus mesgyéket és látni a mai vérszegény, csak festett rózsákkal ékeskedő, nem neki való utakon izgatottan járó ifjuságot, mint rohan saját vesztébe — amikor piros arcu, erős kezü, munkavágytól és nagy elhatározásoktól tüzes lelkü ifjuságra volna szükségünk!

Azután elgondolni, mi minden veszedelem vár még erre az izgalmak közt élő, életerőket elpazarló ifjuságra, melyet a háborus idő nevelt. Mi lesz, ha beözönlenek a harcterek folyó gázai, a lövőárkok férgel, betegségei! Ellentálló erőben találják-e éppen ifjuságunkat? Nem hoz-e rájuk újabb tavaszi fagyokat a verbaj és egyéb háborus nyavalya?

Talán nem is becsüljük mi elég nagyra nemzetünk ifjuságát, hogy nem tudjuk jobban megvédelmezni erejét, tisztaságát, fenségét? Talán meg se gondoltuk, hogy ha ők elsatnyulnak, nemzetünk törzse forog veszélyben, a nemzet fenmaradása forog kockán, hogy nem romlott levegőben kellett volna őket tartani, de tiszta, friss, napsütötte, szabad tereken, hol a hősök teremnek: a békemunka hősei, kik megmenthetik a sokat vesztett nemzetet.

Tettünk-e értük valamit, hogy ne éljenek fertőzött levegőben? Óvtuk-e szemeiket a nem nekik való látományoktól, olvasmányoktól?

el. Ez a katolikus irodalom nagyszerűen beilleszkedik a legmodernebb formákba is, annak tanubizonyosságul, hogy a kereszténység évezredek óta és mindenkor a legmodernebb gondolatvilág. Igazi nagy író nem is lehet más, mint aki a keresztény világnézet feltétlenül biztos alapjaira helyezkedik rá. Divatos író lehet más is, de annak a dicsősége, hirneve elmúlik a divattal, hiszen ami őt föl emelte, az csak a divat volt. Maradandó értékűt csak az írhat, aki az örök embert választja témájául, a földön pedig csak egy örök: a kereszténység, mert annak országa túl terjed a földön időben és térben, tehát az emberi életet is egyedül képes a maga valójában felfogni és az örök szép világába fölemelni.

Harsányi Lajos azok közé a költőink közé tartozik, akik a legmodernebb fegyverzetben harcolnak a legtisztább keresztény eszmevilágért. Érdeklődéssel kísértük költészetének fejlődését kezdettől fogva és most, mikor tehetsége teljesen kibontakozva, egész erejében áll előttünk, örömmel köszöntjük benne a diadalmas világnézet hivatott lantosát.

Legújabb verskötete valóságos apoteózis ennek a diadalmis világnézetnek. Nem hiába választotta kötetének címül azt, hogy: „Toronyzene” minden sora, minden verse mintha a magaságból szólana felénk a toronyzene ünnepélyes, megkapó hangjain. A katolikus gondolat ezekben a versekben nem külsőség, nem egyszerű diszítés, hanem a lélek mélysége. Nem hivalkodik vele, hanem abból indul ki és ahhoz tér vissza.

Engem az Ur ragadott el magához.
Ő tette szent palástját vállaimra.
Azóta látok minden égi titkot.
S enyém az arany, tömjén s drága mirha.
(A levita énekel.)

A kötet első ciklusának címe: Szent Dávid hegedűjén. Isten fölszentelt pajza szíval meg ezekben a költeményekben, őszintén, mély hittel, erőteljes költői kifejezésekkel, melyek megkapják a lelket. Az igazi papi lélek hite, bensősége, hivatásához odaadó szeretete, hivatásának szentségétől áthatott meggyőződése szólal meg ezekben a költeményekben, mindekit megragadó költőiség-

Eltitottuk-e őket a fiatal életüket rontó dohányzástól, szeszivástól, éjszakázástól? Megtiltottuk-e, hogy 15 évesek a 18 évesek életét éljék, hogy időelőtt ösztönös vágyaiknak éljenek? Vagy nem magunk vittük-e őket örvények szélére, melyek mélységét nem ismerve, fiatal fővel belevetettük magukat?

Most aztán jajgatunk, hogy léha, beteg, munkaképtelen, bünyözésre hajló az ifjuságunk. Állítjuk ki a statisztikát, hogy 100 bűnös között 16 a fiatalok, mikor háboru előtt csak 5 fiatalok volt 100 bűnös között. A bírónk ugyan elsörnyüködnék a körmönfontágon, mellyel a fiatalok be- és kitöréseiket elkövetik.

Most már elmondhatjuk, hogy „nincsenek se fiuk, se lányok; — agyonizgatott öreg férfiak és asszonyok járnak nagy nehezen ezt a világot és számítgatják az élet hasznát; lenézik az érzést és szitják a bűnt.”

Pedig talán a felnőttek társadalmát terheli ezért felelősség. Nem volt és nincs elég preventív intézkedésünk a fiatalok védelmére, oltalmazására. A fiatalok hatósága egy-két nagyobb magyar városban ugyan mozgalmat indított már, hogy a fiatalok (18 évig) tiltassanak ki kávéházakból, kormákból, trafikokból, mozikból, de mindig döntött valamely „magasabb” érdek s a kitalálás papiron maradt. A pornográfia ellen is többször történt felszólalás, itt-ott ügyészi beavatkozás is, de azért vigan árulják uton-utófolen s fertőzik a fiatalságot. Általában sokat vétett már a sajtó a fiatalok ellen és sokat tehetne viszont a fiatalság regenerálása érdekében.

E tekintetben nagy eredmények várhatók az új keresztény sajtó-vállalattól, de a nagy célra szövetkeznie kellene az egész magyar sajtóvilágnak, nemzetmentésről lévén szó, hogy ezer és ezer hangon harsogjon a magyar fiatalság fülébe a Zrinyi szózata:

„ — — vesd ki azt a mocskot cszedből, lelkekből, reformáld vétkeidet, öltözzél igazságba, övedzzél erősséggel.”

gel. Nem prédikál, hanem gyöngéd ujjal érint a szív hurjait. Például a szentmiseről a következő gyönyörű sorokat írja:

Kilenc angyal repül le hozzám.
Égő szemekkel csüggenek rajtam,
Áhítva lesik vékony ajkam,
Amint oltárhoz állok.

Az oltár alatt Krisztophoros
Áldott teteme alszik.
Biztat. A szava halkán hallszik:
Testvérem mondd a szót!

És és kimondom. S a szavakra
Krisztus ragyogva szállt le.
Hódolok neki: száva, száva,
Térj be puha szívembe!

És ő betér. A teste: testem.
Biborpiros vére: a vérem.
És és szívére hullva kérdem
Uram, mondd: meddig élek?

S fölzenget ajkaim az Igéret:
Ha eszed az én testemet!

HUSVÉTI ILLATSZEREK,

kölnivizek, öntözők, pipereszappanok,

ajándéktárgyak nagy választékban beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA” illatszertárában
Bémer-tér 3.

A háborus berendezkedéssel maga a társadalom ezer kísértést uszított a fiatalságra készületlenül és szervezetlenül. A szociális szervezkedés minden téren és minden társadalmi rendben megtörtént, csak az ifjúság szervezésére nem gondolt senki, az belekerült a szakszervezetekbe a rá nézve olyan fontos külön intézkedés nélkül. Ez ugyan növelhette az ifjúság önértékét és felvilágosodását, de meg nem óvta a nagyok bűneitől. Sőt, hogy a korai önállóság és kenyérkereset kezébe adta az anyagi eszközöket, „elfordult” szüleitől is, úgy élte és éli a maga korai világát.

Bizony az ifjúságot külön szervezetekbe, vagy inkább szabad önképző, önfegyelmező egyesületekbe kellett volna tömöríteni, nem piros, hanem fehér lobogó alatt. Jóval háboru előtt a kormány el is rendelte az ifj. egyesületek felállítását, de a háboru elszólitotta az ifjakat a harc mezejére. Azonban az ifjúsági leányegyesületek létezését éppen háborus viszonyaink követelnék. Olyan temérdek nő került 4 év alatt a nyilvános pályákra, hogy ifjúsági leányegyesületek fontos szerepet tölthetnének be az ifjúság megvédésének útján, főleg a munkásosztályokban.

De azért nem hallottuk, hogy a háborus idő szaporította volna a leányköröket. Városunkban még mindig csak 2 leánykör áll fenn (munkásleányok részére) a Kath. Növédő egyesület leánykörrel. Pedig bármely nagyvárosi nőegyesületnek díszére válna ilyen leánykörök fenntartása, melyekben vasárnap délutánonként a társadalom jobb asszonyai, leányai maguk szórakoztatják a munkás- és cselédleányokat és tartják őket vissza a leghevesebb katonai invazió idején a kísértésektől. Bizony sok ilyen leánykörre meg munkás- és cselédleányok otthonára volna itt szükség ifjúság-védelmi szempontból. Míg az intelligensebb osztályoknál művelődési leányegyesületek, olvasóköri, tornaköri, turistaegyesületek, jótékony leányegyesületek tisztíthatnák az ifjúság életét.

És iszod az én véretem:
Élni fogsz — mindörökké!

Igy beállítva a keresztény gondolatot a költészet világába, Harsányi a legszebb témákat, a legfontosabb gondolatokat vonja költészetének körébe.

A második ciklus: A bukottak áriái. A megtérő lélek himnuszai a gyenge ember halk sóhajai, leheletszerű fohászai szólnak ezekből a versekből felénk:

Ma reggel Jézus hófehér palástba
Leégett házam ablakán benézett.
És szólt: sok búval megrakott szívednek
A bűnbánat ad balszamos ígéket.

Ez a ciklus mélyen emberi. A gyenge ember szólal meg bennük, a gyenge ember, aki azonban tud és akar erős lenni, a bukásból fölemelkedni.

Most kel a nap. Oh, szép arany nap,
Szent sugarad kedvre derítsen!

Nagy, fontos szerepet tölthetnének be ifjúsági tanácsadó irodák*, az ifjúság részére rendezendő szabadegyetemi vagy munkás-gimnáziumi ciklusok, ifjúsági könyvtárak olvasótermekkel, ifjúsági játékterek, főleg pedig ifjúsági egészségügyi előadások, melyekkel kiváló orvosaink olyan nagy szolgálatot tehetnének az ifjúság védelmének.

Itt az ideje a cselekvésnek. Társadalmunk, mely olyan sokat áldoz a háboru nyomorult-

* A Kath. Növédő iroda munkája ilyen irányban is kiterjed.

A világháboru csodaszülöttje.

Még csak alig néhány napja, hogy az egész világot bejárta az a hihetetlennek látszó hír, hogy a németek több mint 120 km-távolságról lövik ágyuval a francia fővárost. Nem egy embernek az ajkára csalt mosolyt ez az igazán fantasztikusnak tetsző híradás és a legtöbben hitetlenül rázták fejüket, mert egyszerűen technikai képtelenségnek minősítették az esetet.

A legképtelenebb találgatások, kombinációk, viták, meg nyilatkozatokra került a sor, még pedig mint ezt joggal feltehetjük, nem csak nálunk, hanem az egész föld kerekéségen mindenütt, ahová csak ez a rejtélyesen tüneményes hír eljutott. Még azokat a különbözőket is felrázta ez a csodálatos és váratlan és mindeddig valóban csak a fantasztikus regénybe beillő híradás, kiket a négy év óta dúló háboru már csaknem teljesen érzéketlenné tett még a legnagyobb eseményekkel szemben is. A különleges eset oly frappánsul hatott, hogy mindenütt és mindenki csak a németek csodaágyujáról beszélt. Voltak egyesek, kik humbugnak tartották az egészet és egyenesen kétségbe vonták az ágyu létezését, mások meg úgy vélték a dolgot megmagyarázhatónak, hogy a németek egy hosszú földalatti alagutat furtak és most

Bukásomat öröme váltod
Elestek ura, kegyes Isten!

A kötet utolsó két ciklusának címe: Remlott Magyarország és Oh boldog Magyarország! Modern költőinktől azt szoktuk meg, hogy ha Magyarország-ól vagy a magyarságról írnak, akkor jót nem írnak. Harsányiban a régi magyar költők becsületes magyar hazafisága szólal meg teljesen modern formában. Harsányi büszke arra, hogy magyar és mikor a magyarság gyengéit látja, azokat nem pellengérezzi ki, hanem hazafiúi aggodalommal telik el miattuk. A háborúban az itthon maradtak aggodó szorongását érzi, de telve van bizalommal a jövő iránt. Általában a két ciklus költeményei hazafias költészetünk legértékesebb darabjai közé sorolhatók. Harsányi költeményes kötetét azzal a gondolattal teszi le kezéből az olvasó, hogy szép és értékes olvasmányban volt része. A könyvet a Szent István-Társulat adta ki s azzal a kiváló gondtal és izléssel állította ki, mely a Szent István-Társulat minden kiadványát jellemzi.

jaiért, fordítsa immár figyelmét az ifjúság védelmére. Ők is a háboru nyomorultjai. Gondoskodni kell, hogy kikerülve az iskola padjaiból és nélkülözve az apai szigorot, a társadalom szeretetteljes és szigorú keze irányítsa az ifjúságot igazabb, tisztább utakra, az egészséges élet felé.

Gondoskodni kell, hogy ne legyenek tavaszi fagyok, hogy a rózsák virágozzanak és diszítsék feldult kertjeinket.

Özv. Dr. Személy Kálmáné.

valahol Páris közeléből lövöldöznek a megremült metropolisra. Akadtak olyanok is, akik Zeppelinekre felszerelve képzeltek el az ágyut, sőt a nagyobb kombináló tehetséggel megáldottak még oly fizikai képtelenséggel is előhozakodtak, hogy egy több ágyulövedéket magában foglaló óriási ágyugolyót repültettek Páris felé, még pedig oly módon, hogy az a nagy ágyugolyóbis, amikor megtett bizonyos kilométerek után ereje már gyengülni kezd, hát egyszerűen egy másikat dob ki magából, ez azután egy harmadikat, a harmadik egy negyediket és így tovább, míg végül is az utolsó magja éppen a város kellős közepébe csap bele. Akadtak azután olyanok is, akik motoros hajtóerővel ellátott propelleres ágyulövedéket képzeltek el, a kellő pillanatban automaticamente kilövő repülőgéppel szárnyakkal, oly módon, hogy amikor a kilőtt lövedék ereje már lankadni kezd, akkor a motorikus erő vinné tovább a lövedéket végcéljához.

Nem sok megfontolást kell hozzá, hogy mindezen kombinációk tarthatatlan és lehetetlen voltát felismerjük. Ha pld. minden mástól el is tekintünk, vajjon hová rakták volna a németek ezt a több mint fél millió köbméter földet, melyet a csak legminimálisabb méretekre szabott alagutból ki kellett volna hordaniok? Mivel és hogyan bélelték volna ki ezt az alagutat oly rövid idő alatt? De mondjuk, hogy a németek még ezzel az adott körülmények közt lehetetlen feladattal is megbirkóztak volna és tényleg elkészült volna az alagut, vajjon mennyi ideig vagy pedig egyáltalában rejtve maradhatott-e volna a föld felszínére való bukkanásuk a sűrűn lakott Páris környékén?

Zeppelinre ily nagy ágyut felszerelni a nagy hátlokése és a nagy légnyomás miatt szintén képtelenség. A minduntalan megfijadó ágyulövedék, mint már előbb mondtuk, merőben fizikai képtelenség. A motoros hajtóerővel ellátott szárnyas lövedékeknek ágyucsőből való kilövése szintén a lehetlenséggel határos, a lövés pillanatában kifejlődő óriási hő miatt, mely mindenféle szárnyat leperzselne és olajat meg benzint elpárologtatna. De meg ha egyszer már amugy is motorikus erő hajtja a lövedéket, akkor felesleges azt ágyucsőből kilőni, mert hiszen

Megnyilt az új molykár ellen védő és nyaraltató intézet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a szörmeáruházzal kapcsolatos, teljesen e célra ujonnan, modernül berendezett és most megnyitott molykár elleni megóvó biztosító intézetemre és nyaraltató vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra bármely értékes szörme-árut, ruhát, függönyt és szőnyeget felelősség és jótállás mellett. Saját javító műhely.

Molykár ellen megóvandó szörme és ruhadarabok a Rimanóczy-utca 2. sz. alatti Kolosváry-palotában levő szörme-üzletemben vétetnek át.

Leichner József szücsmester. Telefon 16-56.

az önműködő és a földről kormányozható légitorpedók kérdése már régen meg van oldva.

A csodaágyu létezésének vagy nem létezésének a kérdését egyszerre eldöntötte, a fölmerült kételyeket meg egyszerre eloszlatta az az üdvözlő távirat, melyet Vilmos német császár március hó 27-én intézett a Krupp-gyárhoz. Ebből a sürgönyből világosan megtudja az egész ámuló világ, hogy igenis létezik az az ágyu vagy léteznek ilyen ágyuk, melyből vagy melyekből Párist több mint 100 km. távolságról lőtték és lövik. Nincs és nem lehet tehát több kétely sehol és senkiben. El kell tehát hinnünk föltétlenül ennek az ágyuszörnyetegnél létezését, melyet méltán nevezhetünk a világháboru csodaszülöttjének.

A legnagyobb bámulattal hajtjuk meg az elismerés zászlóját a technika e csodálatos alkotása, illetve alkotója előtt. Fokozott elismeréssel adózunk a német technikai és vegyészet tudománynak, mely nemcsak elméletben a papiroson tudta megkonstruálni, hanem képes volt arra is, hogy a legnehezebb és az eddig szinte leküzdhetetlennek vélt faktorokat is legyőzve, a világháboruban létrehozta ezt a csodaágyut.

Csak a szakértő tudja igazán értékelni azt a nagy feladatot, melyet a technika megoldott, mert csak a szakértő tudja igazán mérlegelni a súlyát azoknak a nagy akadályoknak és nehézségeknek, melyeket a tervező mérnököknek, technikusoknak és vegyésznek vállalt munkában leküzdniök kellett. Meg sem kíséreljük e cikk keretében ezekre a kérdésekre kiterjeszkedni, mert ezek fejtegetése egy a részletekig menő alapos tárgyalást igényelnének. Elegendőnek véljük csupán azt megemlíteni, hogy a legnagyobb nehézséget az ágyucső anyagának a megválasztása és az ágyu csövének megszerkesztése, valamint a lövedék kilövésére szolgáló robbanó anyagnak az összeállítása okozhatta. Adatok egyáltalában nem állnak még rendelkezéseinkre és így csak a normális faktorokat vehetjük kombinációink alapjául, amikor azt mondjuk, hogy a kérdéses ágyunak kell, hogy legalább is 30—40 méter hosszú legyen a csöve, és hogy a 24 cm. fenékméretével bíró lövedéknek legalább is 1½—2 méter magasnak kell lennie. Az ágyu szilárd betonépítményben fix van beépítve, tehát helyváltozást nem végezhet egyikönnyen.

Gondoljuk csak meg, hogy micsoda gázfeszültséget és hőséget kell kitartania úgy az úgy ágyu csövének, mint pedig a belőle kirepülő lövedéknek.

Hogy csak egyetlen adatot említsünk mértékül: a 15·8 gm. súlyu szerény kis Mannlicher lövedéket 2·75 gm. súlyu löpor hajtja ki a csőből 620 m. induló sebességgel, 314 méterkilogramm kezdő energiával, 3000 légnyomású gázfeszültség mellett. A csőből kirepülő lövedék az első másodpercben 2480 fordulatot végez hossz tengelye körül — és

112·5 m. magasra emelkedik a föld színe fölé, míg a legnagyobb irányzéktávolság 2250 métert (3000) eléri.

Érdekes volna tudni, hogy vajjon a csodaágyu lövedéke mekkora sebességgel hagyja el a hatalmas ágyu csövet és hányat fordul tengelye körül másodpercenként és hogy mily magasra emelkedik a föld színe felé, míg célját, a francia fővárost eléri. Kétségtelen az is, hogy valami egészen új robbanószer segítségével lövik ki a lövedéket, melynek szintén valami egészen különleges összetételű anyagból kell lennie, hogy a csőben, valamint a légsurlódás következtében keletkező több ezer fokos hőséget kibírja. Nincs kizárva, hogy talán a robbanó levegő erejét fokozta a német kémiai tudomány annyira, hogy azt e hatalmas ágyu szolgálatába állította. Hogy mennyire hord valójában az a csodaágyu, még azt sem tudjuk — csupán az bizonyos, hogy most 120 kilométer távolságról lövik a németek Párist.

Hogy mit jelent ez a távolság, azt talán legjobban láthatjuk akkor, ha ezt a távolságot a nagyváradi kálvária hegyéről vesszük szemügyre. Erről a hegyről pompásan ágyuzhatnánk pl. Aradot, Bánffy-Hunyadot, Szatmárnémetit, Tokajt, Miskolcz környékét, Szolnokot, Szentest, Hódmezővásárhely környékét stb.

Vajjon hová fog még fejlődni a haditechnika, ha ez továbbra is így halad. Egy jövődő háborut még csak elképzelni is rettenetes. Jöhet idő, a mikor egy lecsapódó bomba, 100 és 100 km. körzetben minden élő lényt megsemmisíthet. Isten mentsen ettől az időtől — és bár jönne mielőbb az a boldog korszak, a mikor az emberi elme, a zseni és a tudomány az emberiség boldogítására, a tudományok mélyítésére, nem pedig ily rettenetes öldöklő és tömegpusztító szerszámok felfedezésére fogja értékesíteni minden tehetségét. Már eddig is mi mindent lehetett volna alkotni a népek és nemzeteknek egymás megsemmisítésére latbavetett energiájával és milliárdjaival. Megbámuljuk és megcsodáljuk az új ágyuszörnyeteket, de sokkal szivesebben láttunk volna egy hasonló nagystilű találmányt az emberiség boldogítása terén.

De sajnos, most erre az ágyura van még szükségünk, hogy jövődő boldogulásunk előfeltételét, a békét magunknak kivívjuk.

OLCSÓN!
vállalok kőműves, ács és cserepező munkát, helyben és vidéken
Staharóczky József
Damjanich u. 16.

Butorozott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

BÉKE-EST a Katolikus Körben.

Uj korszakok új gondolatokat teremtenek és míg a háboru negyedik esztendejében a legvéresebb harcot vívják vitéz testvéreink és mint egy varázsütésre tűnik fel a németek csodaágyuja, addig itthon a béke iránt való mély érzés szállja meg a lelkeink és reszkető ajakkal kérjük a mindenhatót, hogy oltsa el a tüzet, mely immáron felperzseli az egész világot és adjon helyette örökké tartó békét és nyugalmat.

Ez a gondolat nyilvánul meg a zene fölséges művészetében is, amikor megszólalnak a békehangok a kulturának azon csarnokában, a hol a művészetnek oly sok változatoságában volt alkalmunk gyönyörködni.

Nagy békeestre készül a Katolikus Kör is.

Az igazi szép és nemes zene fenkölt lelki megértőjének Géczy Lajosnak bájos muzsikája és hatalmas alkotásu zenei hangfestménye kerül bemutatásra, melyet a nagyváradi honvédenekar ad elő pontos betanulással.

Az est egyik legérdekesebb számának ígérkezik még Géczy Lajos előadása a zenevilágáról, melyről igazán oly ritkán hallunk szakszerű előadást; igen nagy érdeklődésre tart számot *Seregély Irma* hárfaszólója is.

Valóban ideje, hogy a zene szárnyán szálljanak tova a békehangok és tekintettel arra, hogy a tiszta jövedelem a nagy és hatalmas keresztény sajtó alapját fogja gyarapítani örvendetes lenne, ha e város társadalmától nagyobb számmal részt venne azon.

Szilágyi Béla.

Az estély husvét hétfőjén, d. u. fél 6 órakor fog megtartatni; műsora a következő:

1. Kéler Béla: Csokonay nyitány. Scharf Károly karnagy vezetésével előadja a honvédenekar.

2. Géczy Lajos: Királydal. Férfi négyes. Éneklő a soloquartett.

3. a) Dúdec: Chantes sans paroles; b) Schubert: Sei mir gegrüsst. Hárfasolo. Előadja Seregély Irma urleány.

4. Értekezés a zenéről. Felolvassa Géczy Lajos.

5. Géczy Lajos: A királyné virágosóben. Keringő.

Bevezetés (A királyi pár bevonulása.) Hárfasolo. (A magyarok hódolata.) 1. Keringő. (Virágosóben az országon végig.) 2. Keringő. (Pusztai virágok.) 3. Keringő. (A királyné gyöngyvirágok között.) 4. Keringő. (Budapest legszebb virág-szájai. 5. Keringő. (Transylvániai piros rózsák.) Coda.

6. Géczy Lajos: Király-induló. Scharf Károly vezetésével előadja a honvédenekar.

Belépési díj: Zsöllye 3 K. Támlásszék 2 K. Erkély I-sor 2 K., a többi sor 1 K. Állóhely 60 fill.

Felülfizetéseket a Központi Sajtó-Vállalat javára köszönettel fogadnak és hirlap utján nyugtáznak.

A fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál megválthatók.

Szépségápolás

Hajszálatokat villannyal végleg kiirtok orvosilag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálatokat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérre, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

Arz báró

az idősebb korosztályok hazabocsátásáról és az olasz offenzíváról.

— A háboru nagyobbik felén még nem vagyunk túl. —

Budapest, március 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblatt tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott báró Arz vezérkari főnökkel, aki ezeket mondta:

— A középponti hatalmak katonai helyzete sosem volt olyan jó, mint jelenleg.

Mi győzni is fogunk, mint győzni is kell, mert különben sose ér véget a háboru.

Nem kell elfelejteni azt a nagyjelentőségű eseményt, hogy Oroszországot és Oláhországot kikapcsoltuk a háborúból s nagy tartalékot lehetett az orosz frontról vinni nyugatra, amelynek első gyümölcseit a németek már le is szedték.

Arra a kérdésre, hogy a keleten elért béke folytán lehető lesz-e az idősebb korosztályok hazabocsátása, Arz ezeket mondotta:

— Tudom, hogy sokan vannak, akik azt

hiszik, hogy a háboru nagyobbik felét a mi részünkről már elértük. Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy milyen nagyon tévednek, akik ebben a hitben vannak. Nem szabad elfelejteni, hogy az olaszok a tizenkettedik Isonzó csatában 76 hadosztályuk jelentékeny részét elvesztették ugyan, de szövetségeseik segítségével ezt a veszteséget úgy — ahogy kipótolták.

Az igazi erőpróba erre a változatlanul területre éhes ellen-séggel nem fog elmaradni.

Végezetül ezeket mondta:

— A hajó fedélzetén kell maradni mindenkinek, ez azonban nem jelenti azt, mintha mi a vetési, szántási és aratási munkákra való nagyobb méretű szabadságolás elől elzárkóznánk s átmenetileg nem akarnánk átengedni frontmögötti szolgálatra egyes korosztályokat.

Pongrátz hadnagy sikere Nyugaton.

Budapest, március 30. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

Biztosító csapataink Papadopolinál, a Piave-szigeten visszavertek egy olasz előretörést. A harcivékenység délnyugaton egyébként élénkebb.

A vezérkar főnöke.

Berlin, március 30. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

A Sommetól északra fekvő csatatéren a helyzet változatlan. Ayettet megtisztítottuk

az ellenségtől. A Scme és az Avre között kiverők az angolokat és a segítségükre sietett franciákat első állásaik egyes részeiből és elfoglaltuk Beaccurt és Mezierest. A Montdidier ellen intézett francia támadások megghiusultak. A franciák már Laon elpusztításához is hozzákezdtek, amelynek székesegyháza a tartós lövetés folytán jelentékenyen megsérült.

Pongrátz hadnagy harminckettedik és harmincharmadik, Udet hadnagy pedig huszonkettedik ellenfelét lőtte le.

A többi harctéren nincs újság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Véres Nagypéntek Párisban.

75 halott, 90 sebesült.

Az Est genfi jelentés alapján a Havas-ügynökség következő jelentését közli:

Egy német messzehordó ágyu lövedéke tegnap délután Páris területén egy templomba csapott be éppen nagypénteki istentisztelet idején. 75 ember meghalt, 90 ember, nagyrészt asszony és gyermek megsebesült. A templomba a múlt vasárnap is lecsapott egy ágyulövedék s akkor is történtek sebesülések. Poincaré és Amesse párisi érsek megjelent a szerencsétlenség helyén és meglátogatta a sebesülteket.

Wolff jelentés.

Budapest, március 30. (Saját tudósítónktól.) Wolff jelentés: Warusée és Avrocourt környékén egy német csapat 500 foglyot, köztük egy ezredparancsnokot fogott el, sok vasuti kocsit zsákmányolt, municiók raktárainak gyarapítására.

Alexejev tábornok fogoly.

Budapest, március 30. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik, hogy a szovjethű csapatok a Don vidékén elfogták Alexejev tábornokot.

A feltámadás ünnepe.

Az Ur feltámadásának ünnepét üli ma az egyház. E napon szállt ki Jézus szikla sírjából s megjelent újra apostolai között. Ez a tény hitünk alapja, amint Szent Pál mondja, e nélkül hitünk hiábavaló lenne. Feltámadott s ezzel bizonyosságot tett arról, hogy a mi életünk is soha el nem múló, örökkévaló.

Tegnap délután és este a feltámadás szertartása az összes katolikus templomokban a szokásos ünnepi fénynevel ment végbe.

A székesegyházban este 6 órakor volt a feltámadási ünnepély. Már jóval korábban kivonult a székesegyházhoz egy honvéd diszszázad a zenekarral s állást foglalt a püspöki székház tágas udvarán, amelyet a közönség sokasága elárasztott. A különféle fegyvernemhez tartozó tisztikar teljes számában megjelent Salomon altábornagy, állomásparancsnok vezetése alatt.

A feltámadás szertartását gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök végezte a káptalan tagjainak és az alsóbb papságnak segédletével. A feltámadási körmenet, katonazenével megkerülte a templom előtti teret s visszatért a templomba. A diszszázad disztüzet adott.

A szertartás befejeztével a honvéddiszszázad élénk zeneszó mellett bevonult a lak-tanyába.

A várad-velencei plebánia templomban este 6 órakor Halász Gyula plébános, este fél 7 órakor pedig a Szent László templomban dr. Lestyán Endre végezte a feltámadási szertartásokat.

Este fél 8 órakor a várad-olaszi plebánia templomban ment végbe a feltámadási ájtatosság, amelyen a hívők nagy számmal vettek részt. A szertartásokat Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte segédlettel.

A székesegyházban az ünnepi misét gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök tartja s ugyanő mondja az ünnepi beszédet is.

A váradolaszi plebánia templomban a nagymisét Imrik S. Zoltán tb. kanonok plébános mondja, a második napon ugyancsak ő mondja a szentmisét és a szentbeszédet. Ünnepe első napján este fél 7-kor az esti ájtatosság alatt Pezderka Sándor segédlelkész szentbeszédet mond.

A Szent László plebánia templomban husvét első napján dr. Lestyán Endre szent-széki ülnök, plébános mondja az ünnepi misét és a predikációt. Másodnap dr. Lestyán Endre plébános tartja a nagymisét és Bánáss László katonai lelkész prédikál.

A váradvelencei plebánia templomban az ünnep első napján Szmekta L. Ödön nyug. igazgató misézik és Halász Gyula szent-széki ülnök plébános tartja a szentbeszédet, ünnepe másodnapján Halász Gyula plébános mondja a nagymisét és a predikációt is.

Foche a generalisszimusz.

Budapest, március 30. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Haig tábornokkal egyetértve az angol-francia kormány Foche francia tábornokot a francia-angol hadak generalisszimuszává nevezte ki a jelenlegi offenzíva tartamára.

A keresztény sajtóhadikölcsön.

A helybeli Sajtóhadikölcsönbizottságnál újabban a következők jegyezték a központi Sajtóvállalat részvényeiből: Gramm Károly 4, Kriszta Magda Valéria 2, Bánáti Rózsika 4, Karper József 2, Verner Kálmán 2, Vámosy Mihály 2, Vámosy Mihályné 2, Vámosy Anna 1, Vámosy Erzsike 1, Vámosy Endre 1, Vámosy László 1, Vámosy Margitka 1, Diter Sándor 2, Géczy Lajos 4, Nyisztor Alajos 1, Uferbach Ervin 10, Uferbach László 10, Böhm Paula 1, Baranyi András 2, Saff Ilona 4, Papp György 1, öz. Laczkoczy Akosné 2, Laczkoczy Sári 2, Bakó István 4, Popesán Péter 2, Dr. Stan Flórián 2, Dr. Kirvai Vazul 1, Magyar Agoston 1, Sáréti István 1, Sebestyén Lili 1, Horváth Endre 1, Benoist Echerolles Laura 1, öz. Des Echerolles Kruspérné 4, öz. Kovács Béláné 2, Középesy Kálmánné 3, Patzkó Zoltán 1, Számborovszky Irén 2, Számborovszky Rezső 2, Makoi Gimónyi Árpád 2, Fassu Béla 1, Dr. Kövér Sándorné 4, Szlakovits Gyuláné 1, öz. Buday Lajosné 3, Heitiger Károly 9, Gárdó Sándorné 1, Sebessy Béláné 1, Dr. Thury Endréné 2, Mészáros István 1, Dr. Tóth Mihály 1, öz. Karger Sándorné 1, Tordai Molnár Gáborné 1, Schmelczler Ica 1, öz. Nyesztor Józsefné 1, Bocz Jenőné 1, Slinszky Béláné 2, öz. Jakab Pálné 1, Petrányi Ferencz 4, öz. Pölöskey Edéné 6, öz. Bere Lajosné 4, Boócz Jenő 1, Mors János 1, Mors Jánosné 1, Sümi Mariska 2, fehéregyházi Orosz Paulin 1, Marián Emilné szül. fehéregyházi Orosz Lujza 1, Bartha Lászlóné 1, Lapu Károlyné 2, öz. Orosz Ferencné 1, Kiss Angelia 1, Kiss Margit 1, Szallay János 3, Mertz Nándor 2, Asztalos Jenő 8, Ruricska Erzsébet 4, Velyáczky Gyuláné 18, Adorján Agostonné 5, Molnár László 4, Sztankóczy Gézáné 10, Kozáry Gyula 4, Frenyó Lajos 2, Szűcs Géza 5, Dr. Politka Károly 4, öz. Jakabffy 4, Székely Akosné 2, Thold Dezsőné 1, Sztankóczy György 2, Andor Jolán 2, Andor Olga 2, Tóth József 1, Balogh Mihályné 1. Várad-olaszi-irk. szegények 6, Havasi Mária 1, öz. Konvicska Ferencné 1, Malatinszky Ilonka 4, Mezey János 10, Boros János 1, ifj. Mónus Sándor 2, öz. Nemes Lajosné 1, ifj. Cser János 2, Bauer Nándor 1, Cser Jánosné 2, Moldovány Annuska 1, Nagy Károly 1, Nagy Veronka 2, Mocos gyermekek 40, Mezey Lujzi 1, ifj. Mezey János 1, Mészáros Róza 1, Mészáros Róza 2, Boros Jánosné 2, Nagy Károlyné 2, Szabó Ilonka 2, Kiss József 1, Kiss Józsefné 1, ifj. Tóth Lajos 1, Cser Mariska 1, Tóth Mihály 6, Pethő Zsigmond 1, Bene János 1, Miskovszky Gizella 1, Amigó Mariska 10, Tuka János 1, öz. Dérnyei Ferencné 1, Merza Kálmán 4, Lukács András 2, öz. Tyll Józsefné 4, öz. Schmid Edéné 10, Vucskits Klára 5, Vucskits Márta 5, Varga Margit 1, Koszta Istvánné 1, Daday József 1, Vucskits Ottó 1, Rimler Gyula 1, Vucskits Julia 4, ifj. Lőrincz Attila 1, Orbán Sándorné 1, Eötvös Mihályné 1, Mezey Kálmán 2, Rodriguez Károly 2, Ringelhann Lajos 20, Székely Sándor 20, Imrik László 20, Jancsó Lajos 20, Gaszner Károly 20, Kaszl Sándor 40, Herkely József 10, Piacsek Sándor 20, Bereczky László 20, Boócz Kálmán 10, ifj. Bereczky László 10, Bencsik Sándor 20, Kacsvinszky Andor 20, Revoczky Béla 10, ifj. Réti Sándor 10, Petrusz József 10, Jász Károly 4, Hermann Lajos 10, Pálffy Jenő 10, id. Réthy Sándor 10, Berényi Sándor 10, Nyerges Róza 1, öz. Vidovich Bonaventurné 10, öz. Krüger Viktorné 3, Vidovich Béla 20, öz. Várszeghy Lajosné gyűjtése: Dr. Várszeghy Lajos 40, Sárváry Imre 10, öz. Vajna Józsefné 10, öz. Várszeghy Lajosné 4, Molnár Győző 1, dr. Petróczy Zoltán 1, Keledy István 2, Molnár János 2, Farkas József 4, Nagy Barna 2, Vucskits Ottó 1, Középesy Kálmán 4, Középesy Erzsike 1, Farkas Margit 1, dr. Oláh Béláné 1, Mold János 4, Szilágyi Imre 1, Herbály József 2, Herbály Emilke 2, öz. Laczkó Sándorné 1, Középesy Ernőné 1, Pelrimovszky Aladár 1, Tarián Gábor 2, Schmidt Antal 4, Szigeti József 1, öz. Sós Andrásné 4, Bodnár Ferenc 1, Grócz Béla és neje 20, Kocsis Zoltán 1, Kocsis Zoltánné 1, Pásztor Istvánné 1.

Szkuba Gyula máv. főellenőr ivén: Antony Károly máv. főellenőr 10, Kopeczek János máv. ellenőr 4, Gyöngyösy József máv. ellenőr 1, Szeverény Zoltán máv. fogalmazó 1, Szathmáry Jenő máv. ellenőr 1, Rózsa Ambrus máv. főellenőr 1, Deák Géza máv. hivatalnok 1, Szirmay György máv. hivatalnok 1, Fehér Sándor máv. hivatalnok 1, Adonyi Béla máv. forg. díjnok 1, Kovács Pál máv. pályafelügyelő 1, Valentiny Istvan nőiszabó 2, Váczi Gyula máv. hivatalnok 2, öz. Schwartz Imréné nyug. pályafelv. 1, Szkuba Gyula máv. főellenőr 4, összesen 32 drb.

Özv. Barabás Gézáné gyűjtőivén: J. Nagy Ilona 1, Stocker István 4, Stocker Istvánné 2, Barts Arthurné 2, Barabás Ernő 2.

Barabás Erzsike gyűjtőivén: öz. Hofbauer Pálné 1, binyóci Balázsovits Miczi 2, Hilf Ilonka 1, Hilf Bözsike 1, Halász Vilma 1, Zoltán Elza 5, Zoltán Ilonka 5, dr. Kaszayné 1, öz. Pesthy Béláné 1, öz. Babi Vazulné 1, öz. Bartsch Arnoldné 2, Huzella Gyula 2, ifj. Mónus Sándorné 1, Altnóder Rózsika 1, Csatári Irma 2, Nizsalovszky Sándorné 1, Racsek Józsefné 1, Vági Zsuzsika 1.

Továbbá: öz. Borbély Kálmánné 40, Róka Imréné 1, Voit Ottóné 1, Torda Ferenc 1.

Belényesen a mai napig következő jegysek történtek: dr. Szarka Sándor kir. táblabíró, járásbíró 1, Tamásfalvi Thury Ignác közjegyző 10, dr. Buder József ügyvéd 4, Molnár György kereskedő 10, Belényesi József kereskedő 2, Kilner László hentes 2, Erdey István kereskedő 2, Kosik György 5, Báthori Zoltán kereskedő 1, Tóth Andor kereskedő 1, ifj. Géczy Dezső gimn. tanuló 2, Géczy Ilonka elemi tanuló 2, Jancsik Géza borkereskedő 1, Széles Elek plébános 10. Az összes jegyzés eddig itt 43 drb. részvény.

Bélben jegyezték: Hamernyik Sándor 10, Baranyi Menyhért 10, Ferencsik Ödön 5, Hanák Sándor 4, Buder Nándor 2, Budai Károly 2, Jankó Mihály 2, Plastyin Vazul 2, Nán Miklós 2, Nán Miklósné 2, Lannerth János 1, összesen 42 drb.

*
A Sajtóbizottság az ünnepre való tekintettel nem hétfőn, hanem kedden délután tart hivatalos órát a Népszövetség helyiségében.

Lakás-krízis.

A hirdetőlapok kirakatában két lakást jegyez a cédula, hogy kiadó. Mire lemegyünk a Szaniszló-utca 29 alá, a cédulát már bevetették. A másik sem üres. Ellenben csak úgy feketélik a cédula mindenfelé: *Lakást keresek.*

A Szent János utcában egy elhelyező intézet ablakában sorra csak ezt olvashatja a néző: Keresek lakást azonnalra vagy májusra. Van két szoba a Szilágyi Dezső utcában, kiköltözött belőle a kvarclámpa, a kéfény gyógyintézet, az ára? Nem lehet kimondani, a tulajdonos is így jelzi: *Borsos.*

Hova lettek a kis szobák? A lakásinség mindig kisebb szobákba szorította az embereket, az üresen maradt nagy lakásokat pedig gyorsan elfoglalták a hirtelen felgazdagodottak. Viszont azok, akik eddig kiadtak lakásaik egy részét, de a háborús konjunkturák pénzhez és jólléthez juttatták őket, most már visszaköltöztek régi kényelmes lakásaikba, s nem foglalkoznak lakáskiadással.

Igy aztán Nagyváradon alig maradt szabadon néhány lakás, ezeket pedig rögtön ellepték a vidékről beözönlők, akik nehéz pénzekkel megrakodva telepeshnek maguk hol Váradszőlősen, hol Nagyváradon. Ezek minden árat megadnak, hogy letelepedhesse-

nek, hiszen vissza nem mennének semennyiért sem, mert most akarják élvezni az életet, munkájuk könnyű gyümölcsét. Ezekkel telnek meg a mozik, kabarék, kávéházak, ezek a színház rendithetetlen hivei, akik 8 napra előre váltják meg a jegyeket, mindegy, hogy mit játszanak. Ezek foglalták el a lakásokat is.

Olyan ma Nagyvárad, mint egy tulzufolt vasuti kocsi. Minden lakás elfoglalva, felmondani nem lehet, lakbért emelni alig lehet, senki se mozdul, ha teheti. Most váltság következik.

Arról volt szó, hogy az öt szobánál nagyobb lakásokat rekvirálja a lakásbizottság. Budapestet ezt a bizottság megtagadta, a járásbíró azonban elrendelte, de a lakásbizottság újból megtagadta azzal az indoklással, hogy olyan lakások egyrészenek rekvirálására, amelyekben laknak, nem vállalkozik. Most a miniszterium előtt van a kérdés s míg el nem dől, addig Nagyváradon se mehet bele a hatóság lakott lakások elvételeibe. Az üresen álló szobákat azonban itt is átadják a lakás nélkül maradt családoknak.

Május elseje lesz a krízis napja, akkor dől el, hogy ki maradt lakás nélkül s tud-e a hatóság hajlékot szerezni mindenkinek.

Választási mozgalmak az ipartestületben.

A kisebbség terrorizmusa.

A nagyváradai iparosok között az elmúlt közgyűlés óta élénk mozgalom van. Az önértetesebb iparosokat bántja, hogy az iparosok nagy részének indolenciája, nem törődése folytán, mindössze 74 főnyi összeverődött elégedetlen csoport képes volt egy másfélezer tagból álló testületben zavart és felfordulást csinálni.

Most már világos az elégedetlenkedők célzata, amelyre szövetkeztek, hogy az ipartestület elnökségét és előljáróságát kibuktassák.

Egyszerű, de felháborító a dolog. A nagyváradai iparosok elenyésző kisebbségének vezetői akarnak beülni a testület elnöki és előljárói székeibe, hogy a maguk izlése és érdekei szerint dirigáljanak az össziparoságnak.

Egyes lapok már erősen dolgoznak, hogy kik közül kell elnököt választani. Utóbb azonban már csak egy iparost találnak erre a tisztségre alkalmasnak és pedig Horváth Gusztáv volt órást, aki a háborús konjunkturák lefolyása alatt cipőgyárosnak csapott fel s most ilyen minőségben működik. Az előljáróságba pedig azokat akarják beválasztani, akiket az iparosság csak annyibau ösmer, hogy ők voltak a közgyűlés leghangosabb szónokai.

Mivel pedig Horváth Gusztáv elnökjelöltet sem ismerik közelebbről, az iparosság egy csoportja most fáradozik azon, hogy pontos életrajzát összeállítsa, attól az időtől fogva, mikor a Breider ház összeomlása idejében mint a földmunkások párttitkára működött, nekifoglalva továbbá debreczeni tevékeny működését is.

Horváth Gusztáv megválasztása érdekében az ipartestületen kívül álló egyének is erősen fáradoznak.

Viszont az iparosoknak tekintélyesebbjei

szintén erős mozgalmat indítottak, hogy az elégedetlenkedők terve ne sikerüljön, mert nem akarják, hogy a jóhírnevű nagyvárad ipartestület a zavarok tanyája legyen.

Erre pedig csak egy mód van, ha a választó közgyűlésen minél tömegesebben jelennek meg és szavazataira leadásával utját állják a zavarnsban halászni akarók bomlasztó törekvéseinek.

Ebben az ügyben április 1-én, húsvét másodnapján délután fél 3-kor az ipartestület épületében levő Arany-sas vendéglő nagytermében a Horváth párt értekezletet tart.

Amiens előtt.

A március hó 21-én megkezdett nagy támadás tizedik napján a németek közvetlenül Amiens előtt állanak. Kilométerekben kifejezve nem tulságosan nagy ez a távolság, amennyiben mindössze csak 60 km. távolságra felel meg. Ha azonban megfontoljuk azt, hogy ezen a 60 km. széles szakaszon a legmodernebb védelmi műveknek egész kiterjedt rendszerét kellett leküzdeniök az előretörő német csapatoknak és ha továbbá figyelembe vesszük még azt is, hogy az eddigi 10 napos harcok folyama alatt az egész angol haderőnek több mint a fele szenvedett igen érzékeny vereséget, még pedig egy emberben, mint anyagban, akkor az eddig elért eredményt igen nagyra kell becsülnünk.

Hiszen még csak a kezdetén állunk a dolognak. Az offenziva gyümölcsei csak most kezdenek megérni és talán már nincs messze az idő, amikor majd a megérett gyümölcsök önlünkbe hullanak.

Minden mástól eltekintve, egy óriási nagy eredményt már is elértünk azzal, hogy az 1918 ik év tavaszi nagy hadműveleténél a kezdeményezést ismét mi ragadtuk magunkhoz. Kétségtelen dolog, hogy ellenségeink is készülődtek az offenzívára. Bizonyára mindenképpen meg volt már tervezve és kicirakalmazva a nagy haditanácskozások alapján, de a német ágyuk egyszerre halomra döntötték az összes terveket. Most már nem csinálhatja az angol francia és olasz hadvezetéség azt, amit akar, hanem csupán azt, amit az általunk teremtett új helyzet nekik megenged.

Szóval nekik kell alkalmazkodniok mihozzánk és nem nekünk ő hozzájuk. Már pedig az alkalmazkodás mindég nehéz mesterség. Tétélezzük föl pld. hogy az antant az olasz fronton tervezett egy nagy offenzívát most ellenünk.

Természetesen ezt elő is kellett készítenie a megfelelő számú csapatok és hadi anyagok készenléte helyezésével. A beállott új helyzet következtében most már le kell mondania arról a tervről és kénytelen a leszállított csapatokat, ágyukat, löszert és hadianyagokat az olasz harctérről ismét a több mint 1000 km. hosszú vasuti vonalakra a veszélyeztetett francia harctérré szállítani. De ugyanigy lehetett egy offenziva másutt is pld. Verdunnél vagy Flandriában előkészítve, mely előkészületeket az általunk előidézett események természetesen szintén alapján fordították föl.

De látszik is a kapkodás ellenségeink

táborában. A gyarmati színes csapatokat is feliasztották délfranciaországi téli táboraikból és állítólag már a Szaloniki hadsereg is utban van a nyugati frontra. A francia és angol tartalék hadseregek is megmozdultak, hogy az általunk veszélyeztetett pontokra siessenek.

A segélykiáltások is sűrűn hangzanak föl az amerikaiakhoz, de hála Istennek sokkal messzebb fekszik az új világ Európához, semhogy arra komolyan számítani lehetne.

A tavaszi nagy döntést az amerikaiak segítségével nélkül kell megvívnia az antantnak. Ezen már nem segít semmiféle sopánkodás és segélykiáltás. A nagy offenzívának Calais ellen irányuló tendenciája és célja napról-napra jobban kezd kidomborodni.

Míg a németek déli szárnya a francia-angol haderők közé bevert éket teszi mindinkább tökéletesebbé, addig a támadó északi szárny az arras—nieuporti angol-belga arcvonalat ingatja meg mindjobban.

A déli szárny előrehaladása a legnagyobb, a mennyiben a La Fère és Montdidier közötti távolság már 70 Kmt tesz ki. Tehát már 70 Km. széles az az ék, melyet a németek a La Fère-nél érintkezésben állott angol és francia front közé bevettek. A La Fère és Montdidier között keletkezett új frontot friss francia csapatokkal kellett megszállani.

És ez a front napról-napra hosszabbodik. A beérkező francia erősbbitéseknek tehát bőven van alkalmazási terük. Az eddigi jelentések szerint a franciák ismételt kísérletet tettek arra, hogy ezt az új frontot áttörjék, de a legelszántabb nekirohanásuk is megtört a németek acélfalán. Mont Didier után St. Just, majd pedig Beauvais fog következni, mely már csak 40 Kmre délkeletre Montdidiertől és 50 Kmre északra Páris erődjaitól fekszik.

Beauvaistól pedig már csak 90 Kmre fekszik a tengerparti Dieppe.

Ki tudja, hogy nem ez a vonal fogja jelezni a legközelebbi jövő frontját? Montdidier elfoglalásával már megszakadt a leg-rövidebb összeköttetés Calais és Páris között. Ezen fontos vasuti vonalba ágazik bele Amiensnél a Rouenből jövő kétvágányú fővonal. Amiens elfoglalásával ez a nagyjelentőségű vasuti vonal is a németek kezébe kerül, ámbár Amiens egy oly végtelenül fontos pont az angolokra nézve, hogy annak birtokáért még igen véres harcok vívása várható.

Rendkívül érdekes a német északi szárnyának a működése. Ez a szárny idáig mindössze csak 30 km. tért nyert és a legutóbbi hírek szerint az Alberttől mintegy 15 kilométerre fekvő Hebuternénél állva, messzehordó ágyúival Doullens és S. Pol fontos hadtáppályáját és vasuti gócpontját tartja állandóan tűz alatt.

A harc Arrastól keletre a Scarpe mindkét partján is megindult, tehát már Arras is a kettős irányból jövő újabb német támadásnak a gócpontjában áll. Ezen a front-részen a németeknek első hadműveleti céljuk kétségtelenül Doullens és St. Pol. Ezek elérése után kell, hogy megmozogjon a front többi része is föl a tengerpartig!

A céltudatos német támadás darabonként fogja felmorzsolni a Calais-t védő Arras

Nieuporti ellenséges frontot. Ezért int Lu-dendorf türelemre, hogy ne várjunk máról holnapra döntő eredményeket. Aránylag lassan de biztosan fognak a németek céljuk felé haladni. Előreláthatólag hetekig fog tartani ez a nagy küzdelem. Lille és Armentières környékén még csend van, de nem valószínű, hogy ez a csend nagyon sokáig tartson. Armentières és Calais között mindössze csak 80 km. a távolság.

Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy még csak a kezdet kezdetén vagyunk. Az igazi nagy események még csak ezután következnek. Az Artoisi angol uralom órái meg vannak számolva.

Elő a rejtett buzával!

A királyi törvényszék palotájának bejárója előtt fegyveres katonák, a lépcsőkön táborig szürkében katonák, fogják a fegyvercsövét és ide oda topognak.

Ezek a katonák jelzik, hogy a rekvirálás most már komolyan megy s elő kell adni az elrejtett buza és lisztkészletet. A kormánybiztos, Malatinszky Lajos főispán minden percben tanácskozik Ónody Pál h. kormánybiztossal, majd Papp János dr., a kormánybiztosság jogügyi tanácsadójával s rajok indulnak meg malmokba, gazdaságokba. A készleteket ellenőrzik és rekvirálnak.

Bizonyos, hogy van sok malomban valami felesleges buza- vagy tengerimennyiség. A tengericsutka alól is össze lehet szedni 25—30 kilogramm tengerit, a buzából is akad ugyanannyi mindenütt, de a költség oly nagy, hogy az állam olcsóbban jut hozzá, ha megvásárolja ezeket a kis mennyiségeket.

Nem is erre van szüksége az államnak, hanem a nagyobb mennyiségekre. B. harban 600 a száma a körzeti malmoknak, de ezeken kívül van még kétszer ennyi zúgórló. Darálókon, amiket békeidőben olcsón szereztek meg más célra a gazdák, örölnék bárkinnek buzát a falvakban, úgy, hogy 30 százalékot adnak ki lisztben, a többi, mondják ökörpóra, az övék. Harmadrészt adnak ki, kétharmadrész az övék. Ezeket csipik meg nyakra-főre; van, aki a háboru alatt vagyont szerzett belőle s csak azért került kézre, mert mint gazdag ember is folytatta ezt a csunya mesterséget.

Mindenütt katona, a malmokban egyre-másra jelennek meg a kiküldöttek és vizsgálják a raktárkészletet. Békésben a malmokat katonai felügyelet alá helyezték. Szükség van rá, mert most éljük a válságos időket, most kell előjönni a rejtett gabonának, mert különben nem lesz kenyérünk.

Egyik szabadon gondolkozó pesti déli újság abból az alkalmából, hogy 60 koronára szabták az idej buza árát, felhívja az új adójavaslatot, hogy ne feledkezzék meg arról se, hogy 800 korona a ruha, 400 a csizma, 240 a cipő, 80 a kalap, 40 a cérna, 30 fillér a gyufa, 100 korona az istráng s milliókra megy egy cenzál, egy semmittevő kávéházi spekuláns nyeresége.

Mikor rekvirálnak valahára cipőbőrt, ruhaszövetet is?

És mikor teszi rá az állam a semmittevő spekulánsok tárcáira?

* Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi ut 7—B.

HIREK

* **Kicsérítették a békeszerződéseket.** Budapesti tudósítónk jelentése szerint a bresztlitovszki békeszerződést s a ratifikáló okiratokat tegnap este a berlini külügyi hivatalban kicsérítették von der Busche államtitkár és Petrov orosz kiküldött. Petrov már vissza is utazott Oroszországba.

* **A Szabadegyetem** legközelebbi előadása szerdán, április hó 3-án lesz a Katolikus Kör nagytermében. Ez alkalommal a honvéd hadapródiskola nagyképzettségű tanára: *Sztankóczy Géza* honvédőrnagy kezdi meg művészettörténeti előadás-ciklusát és a XVII. századbeli holland művészet remekeit fogja ismertetni, vetített képekben mutatván be azokat. A másik előadó *dr. Vucskics Jenő*, a főreáliskola kiváló tanára, aki a világirodalom egyik ragyogó csillagáról, a magyar irodalom örök büszkeségéről, Madách Imre örökszép költeményéről, az Ember tragédiájáról tart előadást.

* **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy *Domoky Ferenc* 101. gy. e. bel. tart. hadnagynak legfelsőbb dicséret elismerése, a kardok egyidejű adományozásával tudtul adassék.

* **Eljegyzés.** *Hill László* hadnagy, a Tiszántúl jeles munkatársa eljegyezte *Csillag Emmát*. — Munkatársunk eljegyzéséhez igaz szívvel gratulál a Tiszántúl szerkesztősége és olvasóközönsége, melynek értékes írásával annyi élvezetet szerzett mindenkori.

* **Vilamos kocsi az éjjeli kolozsvári vonat érkezésénél.** A villamosvasut tudvalevőleg este 9 óráig közlekedik jelenleg. A törvényhatóságban kifogásolták, hogy az este 10 óra előtt Kolozsvár felől érkező vonatokhoz nincs villamoskocsijarat, ami annál kellemetlenebb most a háboru alatt, mert bérkocsi is kevés áll rendelkezésre. *Rimler Károly* polgármester átiratban kereste meg a Városi Vasut igazgatóságát, hogy az éjjel 10 óra előtt érkező kolozsvári vonathoz is álljon villamoskocsi a közönség rendelkezésére minden irányban.

* **Házasság.** *Reisz István* gyógyszerész házasságot kötött *Laszky Adicával*. (Minden külön értesítés helyett.)

* **Az állami tisztviselők napidijpótléka.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli a miniszteriumnak az állami alkalmazottak által a hivatalos kiküldetések alkalmával felszámítható illetményekről szóló szabályokat módosító rendeletét, mely szerint a háboru által előidézett rendkívüli viszonyokra tekintettel az állami alkalmazottak kiküldetések és átköltözések alkalmával minden olyan nap után, amely után egész napidij jár, 12 K napidij pótlékot számíthatnak fel, amennyiben 6 K vagy azt meghaladó napidijra van igényük. Az állami alkalmazottak más csoportja 8 K, végül az állami altisztek és szolgák 6 K napidijpótlékot számíthatnak fel. A rendeletben meghatározott 12, 8, illetve 6 K napidijpótlék a kirendelés alkalmával csak 14 napra számítható fel, ha az egy helyen tartózkodás a 14 napot meghaladja. A pénzügyi biztosító kerületvezetők saját kerületükben csak 6 K napidij pótlékot számíthatnak fel. A rendelet ápr. 1-ével lép életbe.

* Dr. Edelmann Menyhért előadása.

Az orsz. orv. szövetség nagyváradai fiókjával meghirdetett orvosi előadás sorozatát — mint már jelezve volt — *dr. Edelmann Menyhért*, az állami gyermekmenhely igazgató főorvosa „*Az elnéptelenedés veszedelme*” című előadásával kezdi meg. Az előadás tárgya, annak aktualitása és *dr. Edelmann* kiváló minőségű előadása mindenképpen garanciát nyújt az előadásnak úgy erkölcsi, mint anyagi sikeréhez. Április hó 3-án délután 6 órakor a városháza nagytermében lesz az előadás megtartva, melyre jegyek már is kaphatók a gyógyszerárakban, a Hegedüs Hirlapirodában és azonkívül az előadás napján délután 5—6 óra közt az előadás helyiségében lesznek árusítva.

* **Népszövetségi mozi.** A Katolikus Népszövetség husvét vasárnapján ismét igen érdekes műsorral mozielőadást rendez. A műsor számai a következők:

1. Messter Sascha (háborus).
2. Úgyes női kocsis (humoros).
3. Az elátkozott tó (életkép).
4. Vájlunk el (vigjáték).

5., 6. A pilóta-sors (Nordisk dráma. A főszerepben *Carló Wieth* és *Clara Wieth*).

Az előadás kezdete este 6 órakor.

* **A bérkocsisok megrendszabályozása.** A legutóbbi városi közgyűlésen erős panaszok merültek fel a bérkocsisok ellen, hogy a vasutállomásnál nagyon válogatnak az utasokban. A helybeli embert, akiről gondolják, hogy nem lehet háromszoros tarifával megfizetni, nem veszik fel a kocsijukra, hanem azzal utasítják el, hogy már le vannak foglalva. A közgyűlés pedig még az általuk kért tarifaemlést is magasabb összegben állapította meg. *Rimler Károly* polgármester tegnap átiratban felhívta a rendőrséget, hogy a bérkocsisokat szigorúan ellenőrizze, különösen a vasuti állomások környékén s a visszaéléseket nem csekély pénzbüntetéssel, hanem a hajtási engedély érvénytelenítésével sújtsa.

* **Felhívás az építő iparosokhoz.** Felkérem a testület kötelekibe tartozó összes építő iparosokat, nevezetesen asztalos, ács, bádógos, vízvezeték-szerelő, építész, cserepező, cementező, kályhás, kárpitos, kovács, kőműves, lakatos, géplakatos, szobafestő, mázó, villanyszerelő és az építő iparhoz tartozó összes rokonszakmabelieket, hogy április hó 3-án, azaz szerdán d. u. 6 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében fontos gyűlésre okvetlenül és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az *Ipartestület Elnöksége*.

* **A Biharmegyei és Nagyváradai Közalalmazottak Beszerzési Csoportja** értesíti tagjait, hogy folyó évi április hó 2-től május hó 8-áig a tagok évi faszükségletének megfelelő tűzifamennyiségre a beszerzési csoport hivatali helyiségében (Főpostaépület, földszint, 10. sz. a.) normal köbméterenkint 60 K átlagegységár és a rendes hirdményi táblákon közzétett részletes feltételek mellett közvetlenül — esetleg a bejegyzett tisztviselői szövegezetek útján is — előjegyzéseket elfogad. Vidéki csoportjaink csak vagonszámra rendelhetnek.

* **Felhívás a férfiszabó iparosokhoz.** Az ipartestület kötelekibe tartozó összes férfiszabó iparosokat felkérem, hogy április 2-án, azaz kedden este 7 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében fontos értekezletre okvetlenül és teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* **A gimnázium és jogakadémia** tart. kórház sebesült és beteg katonák husvét szerzeteadományokhoz hozzájárultak: Főgimnáziumi ifjuság 120 K, Széles utcai közs. el. fiúisk. II. o., *Alle Otti*, *Bodnár János*, *Ertsey Barna*, *Fazekas Lajos*, *Hermann Tamás*, *Goron György*, *Kele József*, *Kiss István*, *Kuczik Irma*, *Szabó Pista*, *Trombitás Béla*, *Várnai Aranka* gyűjtése 31.60, *Barna Jenő* 80, *Fabriczius Dezsőné* 20, *Lakatos József* 50, *Nadányi Jenőné* 40, *Porcsalmy Piroška* 20, *Sébők Gyuláné* 10, *Tyll János* 50, *Vály Géza* 20, *Zucker Miksa* 10, *Lukács Ödön* 20, *Biszterszky Elemérné* 10 koronát. — Természetben adakoztak: *Barna Jenő*, *Eleméry Ferencné*, *Haltenberger Vilmosné*, *Jancsó Lajosné*, *Katona Józsefné*, *Márkus Rózsi*, *Mauthner Ignácné*, *Miklós Jutka*, *Nadányi Joli* és *Klary Papolczy Ferencné*, *Porcsalmy Piroška*, *Szontagh Gusztávné*, *Ravazdy Barnáné* *dr. Braun Erzsébet* gyűjtése *Derecskén*: 773 tojás, 3 és fél kg. dió, 1 szappan.

* **Halálozás.** *Szobota Mihályné* szül. *Tarr Róza* élete 40. évében elhunyt. Nagyrokonság gyászolja. Temetése holnap, április 1-én délután 3 órakor lesz a *Pecze utca* 7. sz. háztól.

* **Husvét az Apollóban.** A legszebb film: a nemzetközi forgalomban ez a neve annak a ragyogó, pompás ujdonságnak, amelyet ma fényes husvét műsorán mutat be az Apolló színház. Tündő napsugár a címe a szubtilis, megragadó filmnek, melynek részletei a legcsillogóbb felvételek. Egy nagyvilági hölgy regénye bontakozik ki előtűnk, igazi romantikus történet, melynek főszerepét *Livia Berelli*, a világhírű filmprimadonna játssza. A remek film husvét két napján lesz műsoron.

* **Pályázati felvétel.** A nagyváradai róm. kath. tanítónőképző intézet I. évfolyamára az 1918—19. iskolai évre 35 növendéket veszünk fel. Folyamodhatnak olyan építési, építészeti, egészségügyi tanulóknak, akik a polgári iskolának, vagy leánygimnáziumnak, illetőleg felső leányiskolának alsó négy osztályát sikeresen elvégezték s akik a folyamodás évének június havában 14. életévüket már betöltötték s ugyancsak e hónapban 18. événél nem idősebbek. A pályázók folyamodványukat a megyéspüspök urhoz intézzék s az intézet igazgatóságához (Nagyvárad, Rákóczi-ut 7. sz.) legkésőbb f. évi május 31-ig küldjék be. A folyamodványhoz a következő mellékletek csatolandók: 1. Születési bizonyítvány (keresztlevél) arról, hogy a folyamodó szabályszerű korban van; 2. III. osztályu bizonyítvány és IV. osztályu félévi értesítő arról, hogy a folyamodó előképzettsége megfelelő (pótlólag azonban a IV. osztályu évvégi bizonyítvány is mielőbb beküldendő); 3. orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó építési, építészeti, egészségügyi s a tanítónői pályára alkalmas; 4. hatósági bizonyítvány a folyamodó illetékességének, magyar honosságának (és annak, aki a folyamodás évében nem járt iskolába, büntetlen előéletének) igazolására. Azokkal, akik az internátusba bennlakónak is folyamodnak, felvétel előtt kötelező nyilatkozattétel végett közöljük a bennlakó növendékekre vonatkozó szabályzatot. A felvételtől mindenkit legkésőbb augusztus 10-ig értesítünk, a végleges felvételt azonban csak a jövő tanév elején az intézetben megejtett zenei hallásvizsgálat és orvosi vizsgálat után eszközölhető. Mindenki tartozik a tanév elején az első héten a szükséges könyveket és tanítási eszközöket beszerezni. — A növendékeknek, hogy előirt könyveiket, eszközeiket az életbe lépve, magukkal vihessék, semmiféle iskolai könyvet vagy eszközt eladni nem szabad. Figyelmeztetjük a tanulókat, hogy folyamodványukat a feltételeknek megfelelőleg és a kijelölt határidőhöz alkalmazkodva küldjék be, különben a feltételre vonatkozó döntésnél nem vehetők figyelembe. Nagyvárad, 1918 március 25. *Mellau István*, igazgató.

Német repülők levegőbe röpitették Compiègne pályaudvarát.

Budapest, március 30. (Saját tudósítónktól.) Az Est tudósítója jelenti a nyugati harctérről: A nagy csata nyugaton változatlan hevességgel folyik, a német csapatok mindenütt feltartóztatlanul haladnak előre. A francia újságok közleményei tele vannak aggodalommal, vajjon nem-e fog bekövetkezni egy második áttörés Rheims—Páris irányában.

A most folyó offenzíva legfontosabb stratégiai eredménye, hogy a németeknek sikerült kettéválasztani az angol hadsereget s 15 angol hadosztálynak nincs hátsó összeköttetése; minden lépés, melyet a német csapatok Amiens felé tesznek, az angol hadsereg két részét mindjobban eltávolítja egymástól. Az angol hadsereg számára nem marad más hátra, mint a tenger irányában való visszavonulás. A hátsó összeköttetés megzavarása részben annak a következménye, hogy német repülőknek Compiègne pályaudvarát sikerült levegőbe repíteni.

Poincaré a pincében.

Budapest, március 30. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: Poincaré és Clemenceau között nézeteltérések támadtak. Poincaré szerint Páris kiürítését nem szabad tovább halogatni. Clemenceau pedig ragaszkodik ahhoz, hogy mindenki Párisban maradjon, míg az ellenség Páris határába ér, de ez szerinte lehetetlenség. A lakosság azonban másként gondolkozik, mert a pincében kell laknia, az üzletek zárva, csak az élelmiszerüzleteket nyitják ki időnkint, akkor is olyan nagy a tolongás a sietős vásárlások miatt,

hogy az emberek egymást nyomják agyon. Az élelmiszerárak rettenetesen felszöktek, a közbiztonság egészen megszűnt, mert a lakók a pincében laknak s az apacsok szabadon garázdálkodhatnak, a lakásokat kifosztják. A lakosság úgy segít magán, hogy revolverrel lövöldözi le az apacsokat, akik elszaporodva garázdálkodnak Páris utcáin. A nép átkozza Clemenceaut s neki imputálja, hogy az angol hadvezetés csődöt mondott. *Poincaré köztársasági elnök az e célra átalakított pincében lakik.*

* **Mépszövetségi Hitelszövetkezet** értesíti a t. tagjait, hogy a befizetés hétfő helyett kedden lesz megtartva.

* **A tűzoltóegylet közgyűlése.** Meghívó. A nagyváradai önkéntes tűzoltó egylet 1918. évi április hó 1-én, hétfőn délután 4 órakor a városi székház bizottsági termében közgyűlést tart, melyre az egyesület alapító, pártoló és működő tagjait ezennel meghívom. Nagyvárad, 1918 március 20. *Lukács Ödön* parancsnok.

Tárgysorozat a következő:

1. Parancsnok 1917. évi jelentése.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1917. évi zárszámadás megvizsgálásáról s ennek kapcsán a parancsnokság javaslata a zárszámadás elfogadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Az 1918. évi költségelőirányzat megállapítása.
4. Az esetleges indítványok tárgyalása a melyek a közgyűlés határidejét megelőzőleg 48 órával a parancsnokhoz bejelentendők.

* **Poloskairtó Noksin** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Konyhakertészetre** alkalmas, bekerített üres nagy telek Városliget mellett bérebeadó. Bővebbet Szent János-utca 78.

* **Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek** ellen biztos az **IPOKRÉM**. Ára 3 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Egy üzlethelyiség** Nagyteleky és Arany János-utca sarkán levő házban május 1-re, esetleg azonnal kiadó. Értekezni lehet Ince-irodában, Bémer-tér 3.

* **Aszódi Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti Csekoládé Király fiókjába** szebbnél-szebb husvéti tojások, Kugler Gerbeaud bonbonok megérkeztek.

* **A Városi kávéház** eddig is a város legújabb, legmodernebb kényelemmel berendezett és az előkelő közönség legkedveltebb kávéháza volt, méltó a város legmodernebb architektúrával felépített Apolló bérházához. Megnyitása óta a Városi kávéház volt központja és kellemes találkozó helye Várad szocietasának, melyet Bürger Ernő nagy figyelemmel és áldozatkészséggel igyekezett kiszolgálni. Bürger Ernő azonban három év óta a harctéren van és felesége legbuzgóbb igyekezete dacára sem bírta a kávéház vezetésével járó nagy munkát. Átadta tehát a bérletet a szakavatottságukról, áldozni tudásukról ismert Herz és Orleinek, akik semmi költséget nem kímélve mindent elkövetnek, hogy a Városi kávéháznak ne csak régi közönségét tartsák meg, hanem újat is hódítsanak. A beszerzési nehézségek dacára a legjobb és legízletesebb kávéházi italokkal és ételkkel látták el a kávéházat úgy, hogy a közönség megkapjon ott mindent, mi szem és szájuk kellemes. A budapesti, bécsi, berlini német és svájci lapokon kívül az összes vidéki újságokat megtölti a publikum a Városi kávéházban. Ezenkívül kellemes és művészi szórakozásokkal is meglepi a közönséget Herz és Orlei, akik e hó 31-én veszik át és nyitják meg ünnepélyesen a Városi kávéházat, melynek üzletvezetője a kávéházi közönség körében közkedvelt Österreicher (Orlei) József lesz. A közönségnek kedves üjtás lesz a budapesti előkelő kávéházakban oly népszerű délutáni oszonna hangverseny, melyen az új bérletk saját cukrászdájának és buffetjének esemégyét fogják szervezni. A megnyitó estéjén és azontul minden este Bura Sándor ismert kitűnő zenekara játszik.

Kötött és szövöttáru különlegességek! Gyönyörű kötött kabátok, blousok, selyem és flór harisnyák, keztyűk, svetterek, trikók, juponok, selyem álaruhák. Nagy választék, méltányos árak. Tisztviselőknek árengedmény. Czillér Imre nagyáruházában.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért**, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemét, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Pemete- és hársfamécucukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Színház.

Heti műsor:

Vasárnap délután: **Őszi vihar.**
Vasárnap este: **Kóristalány.** (Bérlet-szünetben.)

Hétfő délután: **Románc.**
Hétfő este: **Sztambul rózsája.** (Bérlet-szünetben.)

Kedd: **Szultán.**
Szerda: **Csárdáskirálynő.**
Csütörtök: **Kóristalány.**
Péntek: **Luxemburg grófja.**
Szombat délután: **Magnás Miska.**
Szombat este: **Biboros.**
Vasárnap délután: **Hamlet.**
Vasárnap este: **Kiskirály.**

Bérlet-szünet.

A hét folyamán:
vasárnap este **Kóristalány**
hétfőn este **Stambul rózsája**

bérlet-szünetben kerülnek színre.

A bérletk jogait minden bérlet-szünetes előadást megelőző nap déli 12 órájáig tartja fenn a színházi pénztár.

A jövő hét műsora.

A két ünnep négy előadása után, a jövő hét műsorát estéről-estére a legkedveltebb és legnépszerűbb operettek reprizei foglalják le, úgy, hogy a színház jövő hetét, méltán operette hetnek nevezhetjük.

Kedden este, Verő György kedvelt és bübájosan dallamos Szultánja kerül színre, amelynek a címszerepében Sz. Zsigmondy Anna lép fel, Roxelánt pedig Kovács Margit énekli. A francia követ szerepében Békefi Lajos lép fel, míg a humoros elemet Stoll Béla és Szabó Gyula képviseli. Igen bájos szerephez jut Déliában Kálmán Mancsi, míg Szigeti Jenő az eunuch szerepében új, aktuális kuplékat fog jelentékeny sikert aratni.

A Csárdáskirálynő a már ismert első-rangu szereposztásban szerdán kerül színre, míg csütörtökön Faragó és Komjáthy pompás, dallamos zenéjű operettéje, a Kóristalány tölti be a műsort. A darab legközelebbi előadása iránt a közönség körében a leg-élénkebb érdeklődés nyilvánul.

Pénteken a Luxemburg grófját eleveníti fel a társulat operette együttese és ez alkalommal a címszerepét Bihari Sándor, a társulat közkedvelt énekes színésze játsza. — Szombaton délután a népszerű Magnás Miska kerül színre, míg este a drámai együttes gazdagítja sikereinek számát.

Ekkor kerül előadásra — ugyanis — a Biboros, egyike a leghatalmasabb drámáknak, amelynek megrázó ereje szinte klasszikussá teszi ezt a gyönyörű színpadi alkotást, amelynek a címszerepét nálunk Bihari Ákos játsza. A dráma többi főszerepében Hevessy Marika, J. Gazdy Aranka, Vámos Gizi, Tóth Elek, Várad Lajos, Stoll Béla, Szabó Gyula és Szigeti Jenő lépnek fel.

Vasárnap délután a Hamlet tölti be a műsort, este pedig egy igen kedves repriz, a Kiskirály kerül színre.

Ez a kedves zenéjű, hangulatos operette ez alkalommal teljesen új szereposztással kerül színre. A címszerepét Tompa Béla játsza, a színésznő szerepét Kovács Margit énekli, Zozót Vigh Mancsi, a marsallt Bihari Sándor, Huckot pedig Szigeti Jenő játssza.

CAROLA.

Irta: Bódogh László.

Szürke, permetező hajnal. A kis város lassan ébred, de egy egy ház előtt, különösen a főtéren már nagy csoportok állnak. Vézna, kócos lányok és asszonyok hajadonfővel, nagykendőben, köhögős öregek vállba-huzzott nyakkal. És aprókat tipegnek a fagyos, sikos kövezeten. A hideg csip, mar, de a csoportok nem fogynak, hanem egyre inkább nagyobbak lesznek. Mintha a hajnali szél seperné össze ezeket az álmos szemű, keserű arcu embereket, akik szomorú beletörődéssel várják a napi liszt adagot. Mert azokban a házakban üzletek vannak és az üzletekben lisztet mér rendőri felügyelet mellett egy „városi” ember . . .

A „Németház” keskeny kapuján pedig fehér ruhás, fehér cipős és sáros lányok, jól begugyolált mamák jönnek most ki. Ott bál volt. A lányok, a lehervadt frizurájú fiatalok nagyokat szippantanak az éles levegőből és csillogó szemmel néznek fel a reggeli felhőkre, melyek olyan szomorú komolysággal terpszkednek a nap előtt — aztán mindegyik, mert mindegyik lánynak van — belekapaszkodik a párja karjába és lassan megindulnak hazafelé.

A férfiakon kopott zöld ruha, gyűrött köpönyeg. És csizma. De mindig kacagnak és ez a jókedvük szinte kihálja, hogy a mostani életüket nem veszik komolyan, csak szédületes tempójú táncnak nézik, amelyből előbb-utóbb mindegyikük kidül. De addig is, amíg össze nem rognak, táncolják-táncolják ezt a táncot, hangos kacagással, rikoltó jókedvvel.

Aki most lép ki, az a bronzhaju fehér arcú lány, az Carola. Talán már husz éves, de lehet, hogy csak tizenhat. Szép. Mert sze lid és nyugodt. Olyan nyugodt, mint az a halott, akire a legszebb álma közepén lehelt az elmulás angyala. A szava halk és biztosan csengő, mint annak, aki már beérkezett. Mellette a férfi. Ó fáradtan csendes és a szemei mindig messze néznek.

Carola odaadással kapcsolja karját a férfi karjába. Csupa hűség és rábizás ez a mozdulata, mintha csak mondaná:

— Itt vagyok. Vezess. Te vagy az erős és én csak melletted akarok maradni. Így ide bujok a te karod alá és megszorítom, mint ahogy a gyermek szorongatja az utcán az apja kezét. Mert félek egyedül, nélküléd. De melletted behunyom a szememet . . . Minnek lássak, ha tudom, hogy te vezetsz, ha érzem, hogy itt vagy . . .

És úgy érzi, mintha nem is lépne, hanem valami láthatatlan erő vinné gyöngéden. Mert Carola lelkében apró kis tüzek gyultak ma éjszaka és ezek a tüzek most megvilágítják azt az utat, amelyet eddig nem ismert.

És a férfi?

A férfi sajnálta ezt a kissé szeplős arcú fehér lányt, aki ma ott a büffében belerántotta őt az életébe.

Ugy történt, hogy a szünet alatt megállt a büffében és nézte a tolongó, kiabáló fiukat, hogy törik magukat, hogy verekednek egy darabka sonkáért, egy pohár italért. Egyszer csak elébe toppant ez a bronz haju és könnyörögvé kérve megszólította:

— Kérem . . . legyen olyan jó . . . nagy a tolongás . . . hozzon egy szendvicset és egy pohárka pezsgőt, mert meghalok éhen.

És ő, mintha csak a nővére kérte volna, neki feküdt a tömegnek és két perc múlva már átadta Carolának a szendvicset és a pezsgőt.

— Köszönöm — mondta akkor nagy alázattal Carola és a kezét nyújtotta.

A férfi megdöbbsent.

Soha nem látott még ilyen kezét. A szép vonalak orgiája ez — gondolta — és alig tudta elhebegni a nevét. Csak tartotta azt a puha, meleg kis madártestet a tenyerébe.

Aztán táncoltak, mert Carola úgy akarta.

— Ugy e megvet? — kérdezte tánc közben. Sok ismerősöm van itt és mégis magát, az ismeretlen szőlítottam meg. Kérem ne ítéljen el.

A férfi alig hallhatóan mondta, hogy nem.

Carola tovább fecsegett.

— Egész este nem táncolt. Figyeltem. Miért?

— Nem ismerek senkit.

— Hát az baj?

— Baj, mert én nem tudok odamenni ismeretlenül senkihez. Félek, hogy megharagszik, hogy megsértem.

— De hiszen ez bál . . .

— Épen azért . . . Nem tehetek róla . . . Így neveltek.

Aztán leültek és reggelig nézték, mint fásarsztják egymást a többiek. A férfi ugyan Carola kezét nézte inkább és összhangba próbálta hozni a zenével, de ez nem sikerült. A zene nagyon is durva és darabos volt ahhoz a kézhöz . . .

Most hazafelé mennek.

A férfi még szóltanabb.

Miért, mire való ez a játék? kérdezi önmagától, de Carola nem hagyja, hogy gondolkozzék.

— Olyan jó, hogy messze lakunk — mondja és megre meg a hangja.

— Jó — feleli a férfi és arra gondol, hogy egy óra múlva már lovon ül és esőben, sárban kocog ki — a föld alá.

Carola elkapja a férfi gondolatát.

— Maga nem lakik a városban?

— Nem.

— A föld alatt?

— Ott . . . feleli tompán Megijedt. Ugyan ezzel a szóval gondolt az előbb a lakására.

— Kár . . .

— Nem kár — vágja rá nyersen. Megszoktam. Nagyon jó ott.

— Szegény . . .

— Nem vagyok szegény.

— Maga nem. Én.

Mit akar ez?

— Maga? Miért?

— Mert elmegy és talán soha sem jön vissza.

A férfi nem felel. Miért beszél vele így? Miért nem komolyabb, hiszen már nem gyermek.

Unja.

De Carola tovább szövi nagy panaszt.

— Persze, hogy elmegy. Hiszen olyan régen várom . . . Tud franciául? Beszéljünk akkor úgy. És kérem, menjünk lassabban, hiszen úgy is mindjárt vége az utnak. Vége . . .

— Na most mindjárt elpityeredik — gondolja a zöld ruhás.

Belenéz a szemébe. Tiszta, de nagyon szomorú. A könnynek nyoma sincs, csak valami fojtott fájdalom reszket a pupillák körül.

— Nem komédiázik . . . Igaza van; szegény . . .

Carola tovább gördíti bánat kerekét.

— Ugy sem lát soha . . . Mindegy . . . Elmegy . . . Hiszen olyan régen várom . . . Ismertem közben sokat. Franciát, orosz, angolt, németet. Magyarat is. De egyik sem volt az . . .

— Mi nem volt?

— A francia nem volt francia, az orosz orosz, az angol angol. Mindegyik valami más, valami furcsa. A magyarok is. Ezek legfeljebb őszintébbek.

De ők sem voltak olyanok, mint amilyenek odahaza. Mindegyik vagy hódító, vagy megmentő, felszabadító akart lenni. Mennyit sirtam. Maga . . .

— Én? Éppen olyan vagyok mint a többi. Férfi, katona. Sáros és piszkos, nyers és erőszakos.

— Maga? — odafordítja arcát a férfi arca alá, úgy néz a szemébe. Maga? Hiszen egész éjszaka nem láttam még mosolyogni sem.

— Persze, hogy nem. Mert mindig haragos vagyok.

— Dehogy! A ki haragszik az nem néz maga elé és nem hunyja le a szemét buta valizer zene hallására! . . .

— Elkábultam a sokféle parfümtől.

— Ne akarjon hazudni, hisz úgy sem tud. Nem tud más lenni, mint a milyen.

— Milyen?

— Ember . . .

A férfi megáll. Lassan kihuzza a karját és komolyan kérdi:

— Miért beszél velem így? Soha nem látott, azt sem tudja ki vagyok. Holnap már nem is emlékszem, hogy magával beszéltem. Mire való ez a gyerekes, erőltetett, hazug hangulat? . . .

Most aztán kiugrik az első köny. Gyorsan végig fut a fehér bőrön és elvegyül az utca sarában.

Tovább indulnak.

— Látja, olyan kegyetlen volt most. Meg akart ölni. De magának is van szeme és amíg beszélt, néztem a szemét. Hazudott. Azért hazudott, mert jó . . . Ugy-e milyen kicsi, milyen nyomorult vagyok? Ugy összezsugorodtam maga mellett, mint az őszi levél. De nemcsak én vagyok így. Majdnem minden lány. Nagy és gyönyörű a mi tragédiánk. Várni azzal a biztos tudattal, hogy hiába. Mert, hogy én ma befejeztem mindent, mindent az életemben, olyan világos előttem, mint a nap. Vártam. Maga jött és elmegy. Ha nem lett volna ez a vérzivatar, talán jött volna más, ugyanilyen. De most már nem jön. Ha jöhetne, már itt lett volna egy, két, három évvel ezelőtt. De nem jöhet, mert valahol mélyen alszik. De az élet kegyes. Elküldte magát, hogy lássam, milyen volt az, akit mellem rendelt. Most láttam. Boldog vagyok. Talán csak egy hatalmas tükrös előtt állok, amelybe a mindentmozgató és intező hatalom az ő alakját, lelkét, egész lényét vetítette. Az övét, aki már nem jöhet, de akinek el kellett volna jönni . . . Nagyon boldog vagyok.

— Boldog?

— Igen. Mert nagyon szép halottal sírhatok. Ilyen halottja senkinek nincs. Vagy ha van is, nem tudja. Én tudom, hogy nekem olyan uram, olyan társam volt, akiért érdemes és köteles örök gyászt bordan. Én tudom, hogy özvegy vagyok és az akarok maradni . . .

Megállnak. Apró kis cselédlány hangos énekekkel üdvözlö a reggelt és szaporán rázza ki az ablakon a portörölvét.

Carola lehuzza a keztyűjét, úgy nyújtja a kezét.

— Kérem, csókolja meg. Ha nem volna világos, a számat nyujtanám. Ennyi kérhetek az én drága, jó halottamtól.

Az arca mosolyog, de a melléből felszabad a bugyborékoló zokogás.

A férfi lassan megcsókolja a márvány fehér kezét és érzi, hogy az ajka még sohasem volt ilyen forró.

Elválnak.

Carola pedig otthon azt a különös kijelentést teszi, hogy ezután feketébe öltözködik mindig . . .

Szerkesztői üzenetek.

Perjei. Az illető cikk annyira messzejár az igazmondástól, hogy a gyerek is fülönfoghatja minden sorában a ferdítésüket. Legyen nyugodt: egy váradi kanonoknak nincs annyi jóvedelme, mint Fuchs főrabbinak. Egyébként alkalmaslag majd csinálunk egy kis összehasonlítást, mennyi a keresztények jóvedelme és mennyi a zsidóké, ki hol és mire költi, de akkor aztán ne jajgasson senki antiszemizmusról.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. i.

Varrólányok és tanulóányok

jó fizetéssel felvétetnek

Kesztenbaum Juliska
fűzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, üveggel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálcá fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs kosár	8.-
Víz- készlet csiszolt üveggel	8.-
Boros	8.-
Likőr	8.-
Sörösökészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vízcsészlet színes	8.-
Likőrcsészlet színes	8.-
Befőtűzőkészlet kristály fogóval	8.-
Gyűjtemény készlet kristály üveggel	8.-
Majolika fal- órtartó színes	5.-
Majolika vízcsészlet színes	5.-
K. nyár k. sár színes üveggel	5.-
China eszt. cukortartó	5.-
China eszt. gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágvasa színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Tészkészlet színes aranyozással	40.-
Kávékészlet színes aranyozással	40.-
Feketes készlet színes aranyozással	80.-
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	120.-
Hűdögfelvágottas készlet sz. aranyozással	20.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Fűgő	25.-
Téska pohár China eszt. foglalatban	8.-
Téska eszt. szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Képcészlet	8.-
Főzőlábos barna tizálító tüllel	8.-

Nipppek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és dísz műve nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszáma 372.

APOLLÓ mozgószínház

Vasárnap, hétfőn
Egy nagyvilági hölgy regénye 5 felvonásban.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

VIGADÓ mozgószínház

Vasárnap, hétfőn
Királyom meghalok érted
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

URÁNIA mozgószínház

Vasárnap
A szerelem áldozata dráma 4 felvonásban.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

Megnyilt

Haltenberger Vilmos
kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Irógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Electrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálal Tungstram-égők állandóan raktáron.

VAS és rézágak,

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek : össze-hajtos ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

TátraySándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

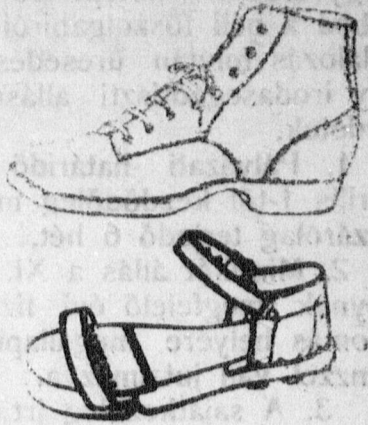
Telefon-szám: 558.

FATALPU CIPŐK

és szandálok gyári raktára!
Haas Lipót Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.
Telefonszám 4-63.

Fatalpu cipő . . . K 21-40 filléértől.
Fatalpu szandál . . . K 4-50 filléértől.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek, fogolytáborok és vizsonteladók árendé- ményben részesülnek.

Betűszedő tanulónak fiu és berakó tanulónak leány

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda részv.-társaságnál.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és száraz pincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T. beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttetéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsonőket úgy földekre mint városi bérházakra 15-65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagy-Várad.

Biharvármegye alispánjától
5846—1918. szám.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegye alispáni hivatalánál Nagyváradon előléptetés folytán, továbbá a béli főszolgabírói járásban elhalálozás folytán üresedésbe jött egy-egy irodasegédtszti állásra pályázatot hirdetek.

1. Pályázati határidő: 1918. évi április 1-től kezdődőleg május hó 13-ig bezárólag terjedő 6 hét.

2. Mindkét állás a XI. fizetési osztálynak megfelelő évi fizetéssel és az állomás helyére megállapított évi lakpénzzel van jutalmazva.

3. A sajátkezüleg irt pályázati kérvényeket a törvényben elüirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelve, a 125.000—902. B. M. számú rendelettel kibocsátott Vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ában előirt módon Biharvármegye főispánja méltóságos Maláinszky Lajos urhoz címezve, — a fentebb kitett pályázati határidő alatt hozám kell benyújtani.

4. Az 1873. évi II. tc. értelmében mindakét állás betöltésénél az igazolványos altisztek elsőbbséggel bírnak, azonban a fennálló rendelkezések értelmében a béli járási irodasegédtszti állásra pályázó igazolványos altisztek, — legalább is 6 hónapi közigazgatási szolgálat teljesítését kötelesek szabályszerűen igazolni.

Nagyvárad, 1918. márc. hó 28-án.

Fráter Barnabás
alispán.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk,
hajtűk, hajcsattok, oldal- és
kontyfésűk, kefék, bőrárúk,
pipere és toillete szükségle-
tek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
javítások eszközöltetnek.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

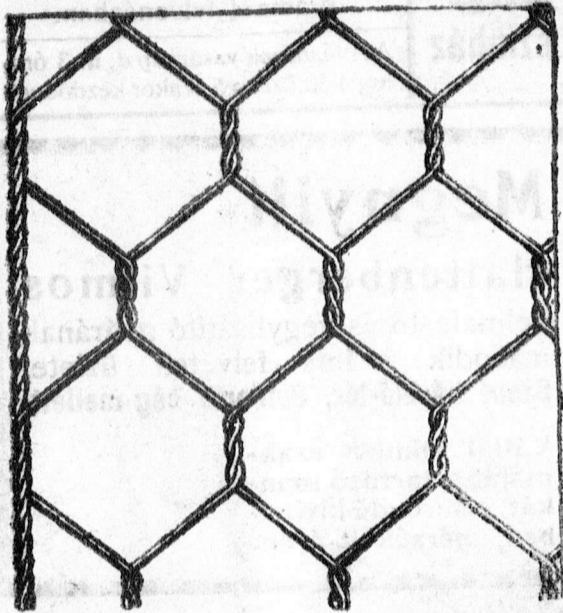
HARISNYAFEJELÉS ! !

3 pár női harisnyából 2 párat,
2 pár férfi harisnyából 1 párat
készítik

páronként 1 K 60 fillérért.

Gondáné, Bem-utca 1

Május 1-től Hármass-utca 21.

KERITÉSFONAT 2 mm. vastag
huzalból kapható míg a készlet tart
TARSOLY ÉS RISZTÓ
vaskereskedésében, Rákóczi-ut.

Bubla es Tarsa.

Cegetulajdonos: Bibla József
Szaroveszky-utca 1.

Minden kapható e füszer
és csemege kereskedésben.

Szalem, sajt, szalonna,
kitünő Málnaszörp,
1 örley pezsgő, valódi
kitünő ó-borok.

Sajat termesü bor.

Szappanok. Naponta friss
izletes házikenyér. Felvágott
fa házhoz szállítva. Élelmi
cikkek. Naponta friss vaj,
remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Uj férfiszabó műhely !

Szives tudására hozom a tisztelt
uri közönségnek, hogy

URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET
MEGNYITOTTAM.

Eivállalom uj ruhák készítését a
legujabb divat szerint, ugyszintén
ruhák fordítását és vasalását mér-
sékelt áron. Meghívásra házhoz
megyek. Kérem a n. é. közönség
szives támogatását

Tisztelettel

Hottya Károly

uri-divatszabó

Szent János-utca 42.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendü
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tiszttáso-
kat és átalakításokat
elvállalunk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Kapuczinus-utcán a
legforgalmasabb helyen

egy bérház,

valamint Fürdő-utcán
több családi ház

ELADÓ.

Felvilágosítást ad Dr Imrik Gusztáv
ügyvéd, Sal Ferenc-utca 15. szám,
Telefon 416.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik uj ker. tanfolyam
hölgyek részére
gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.